

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА**

**КУЛЬТУРА
Поточний бібліографічний список**

Випуск 8

**Періодичність 12 випусків
на рік
Виходить з 1989 року**

КИЇВ 2025

УДК 008
К 90

Укладачі: **О. Ф. Білоконь**
Т. Б. Благодарєва
О. В. Паніматченко
В. А. Соломка
Ю. А. Шаховський

Культура : поточ. бібліогр. список. Вип.8, 2025 / уклад. О. Ф. Білоконь,
К 90 Т. Б. Благодарєва, О. В. Паніматченко, В. А. Соломка, Ю. А. Шаховський ;
М-во культури та стратег. комунікацій України, НБУ імені Ярослава Мудрого,
Інформ. центр з питань культури та мистецтва. – Київ, 2025. – 68 с.

Бібліографічний список містить інформацію з періодичних видань та інтернет-джерел про загальні питання культури, також висвітлює проблеми національного в культурі, регіональної культурної політики, правові питання, економічні аспекти розвитку галузі, питання підготовки кадрів, міжнародного співробітництва в галузі культури, розвитку аматорства, бібліотечної та музейної справи, питання охорони пам'яток історії та культури, релігії та релігієзнавства.

Список розраховано на працівників закладів культури, вчених і спеціалістів галузі, викладачів і студентів закладів вищої освіти.

УДК 008

Національна бібліотека України
імені Ярослава Мудрого, 2025

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ

1. В Україні від початку повномасштабної війни загинули 329 митців та медійників [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 29 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4030772-v-ukraini-vid-pocatku-povnomasstabnoi-vijni-zaginuli-329-mitciv-ta-medijnikiv.html>.

2. Єльцов, Олег. Культурна економія під час війни: для чого воює Україна і що вона захищає [Електронний ресурс] / Олег Єльцов // Фокус : [інтернет-версія]. – 2025. – 26 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.08.2025.

<https://focus.ua/uk/opinions/721022-ne-do-muzejiv-filarmoniy-chomu-navit-pid-chas-viyni-derzhava-ne-povinna-zabuvati-pro-kulturu>.

Журналіст, письменник про проблему доступності закладів культури для громадян України, зокрема молоді.

3. Кручик, Ігор. Повномасштабне літературне сьогодення [Електронний ресурс] / Ігор Кручик // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 26 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.08.2025.

<https://detector.media/infospace/article/243624/2025-08-26-povnomasshtabne-literaturne-sogodennya/>.

Про українську літературу нині та про те, як вона стає моральним і культурним фронтом, способом колективного проживання травми; як війна змінила книжковий ринок, як книгарні й бібліотеки перетворюються на осередки стійкості та підтримки, запускаються програми популяризації читання, з'являються молодіжні журнали й регіональні альманахи.

4. Онух, Єжи (Юрій). Онух: «Українців неможливо знищити. Це нація, яка не хоче бути маргіналізованою» [Електронний ресурс] / Онух Єжи (Юрій) ; [інтерв'ю вела] Маргарита Дикалюк // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2025. – 23 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 25.08.2025.

<https://tyzhden.ua/onukh-ukraintsiv-nemozhlyvo-znyshchyty-tse-natsiia-iaka-ne-khoche-buty-marhinalizovanoi/>.

Польський художник, письменник українського походження, куратор міжнародних подій, присвячених сучасному мистецтву, про розвиток культури у перші роки проголошення незалежності України, культурну політику та дипломатію нині, мистецтво під час війни й підтримку України у світі.

5. Петренко-Цеунова, Ольга. Культурна критика дитячих заходів [Електронний ресурс] / Ольга Петренко-Цеунова // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2025. – 4 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.08.2025.

<https://tyzhden.ua/kulturna-krytyka-dytiachykh-zakhodiv/>.

Про проблему відсутності критики дитячих заходів в Україні, приклади вдалих ініціатив музеїв, театрів та фестивалів, орієнтованих на сімейну аудиторію, а також критичний відгук щодо відвідування київських планетарію та цирку.

6. Шевцова, Світлана. Друкована преса сьогодні: необхідність чи ностальгія? [Електронний ресурс] / Світлана Шевцова // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 19 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4027314-drukovana-pres-a-sogodni-neobhidnist-ci-nostalgia.html>.

Про роль і місце друкованої преси в сучасному суспільстві, її вплив на формування громадської думки та світогляду, тенденції розвитку журналістики, включаючи стан друкованих ЗМІ в країнах Європи, Індії, Китаї та в Україні. Також про причини спаду читацької аудиторії друкованих видань в Україні до та після 2014 р.

Реформування української культурної сфери, стратегія розвитку культури та проєкт RES-POL

7. Воробей, Володимир. Реформа закладів культури: перегляд статусів і пільг та запровадження конкурсного фінансування [Електронний ресурс] / Володимир Воробей ; [розмовляла] Анастасія Платонова // LB.ua : [сайт]. – 2025. – 21 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.08.2025.

https://lb.ua/culture/2025/08/21/692354_reforma_zakladiv_kulturi_pereglyad.html.

Керівник групи ключових експертів проєкту RES-POL, директор агенції економічного розвитку PPV про концепцію та структуру майбутньої реформи, зміни, які вона має впровадити, а також про виклики, що можуть виникнути на етапі її імплементації.

8. Заяць, Ярина. Ярина Заяць, PPV: Культуру на рівні держави звикли сприймати як сферу розваг і фінансувати за залишковим принципом [Електронний ресурс] / Ярина Заяць ; [розмовляла] Анастасія Платонова // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 26 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.08.2025.

<https://detector.media/infospace/article/243630/2025-08-26-yaryna-zayats-ppv-kulturu-na-rivni-derzhavy-zvykly-spryymaty-yak-sferu-rozvag-i-finansuvaty-za-zalyshkovym-pryntsypom/>.

Радниця з питань політик агенції економічного розвитку PPV про філософію та структуру нової стратегії розвитку культури до 2030 р., над якою працювала команда проєкту RES-POL.

9. Сагайдак, Ольга. Не читайте. Про культурну політику, яка (не)стосується кожного українця [Електронний ресурс] / Ольга Сагайдак // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 14 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.08.2025.

<https://life.pravda.com.ua/culture/shcho-robiti-iz-zanepalimi-budinkami-kulturi-ta-bibliotekami-z-mitcyami-yaki-ne-platyat-podatki-309766/>.

Голова правління Коаліції дієвців культури про проєкт RES-POL, профінансований Єврокомісією, результати роботи команди якого лягли в основу ухваленної Кабінетом Міністрів України Стратегії розвитку культури на період до 2030 р.

Див. № 128.

Історія культури

10. Петренко-Цеунова, Ольга. Жіночі досвіди на маргінесах історії Києво-Печерської лаври [Електронний ресурс] / Ольга Петренко-Цеунова // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2025. – 29 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 01.09.2025.

<https://tyzhden.ua/zhinochi-dosvidy-na-marhinesakh-istorii-kyievo-pecherskoi-lavry/>.

Про роль жінок в історії Києво-Печерської лаври, яка прочитується, зокрема, через жіночі образи в «Києво-Печерському патерику», канонізацію святих жінок, зокрема Єфросинії Полоцької та Юліанії Гольшанської, а також благодійну діяльність шляхетних жінок, як-от Марії Магдалини Мазени. Про маргіналізацію жіночих історій у монастирському наративі та новий погляд на їхню важливу роль.

11. Vasylchuk, Volodymyr. Einfluss Österreichischer Persönlichkeiten auf die ukrainische Geschichte und Kultur: interethnischer Dialog in der Dynamik der Zeit = Вплив австрійських діячів на українську історію та культуру: міжнаціональний діалог у динаміці часу [Електронний ресурс] / Volodymyr Vasylchuk, Hennadii Vasylchuk // Бібл. вісн. : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 60–68. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

http://bv.nbuv.gov.ua/cgi-bin/bv/jrn.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=bv&Z21ID=-&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=bv_2025_2_11.

Про життєвий шлях відомих австрійців та вихідців з Австрії, які діяли на українських землях у першій половині ХХ ст., та їхню роль не лише як учасників визвольних рухів в Україні, а й як дійових осіб європейського інтелектуального піднесення.

Див. № 136, 151, 200.

Культура і суспільство

12. Круглов, Віктор. Книжка як must-have у «Пакунку школяра» [Електронний ресурс] / Віктор Круглов // LB.ua : [сайт]. – 2025. – 18 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.08.2025.

https://lb.ua/blog/victor_kruglov/691938_knizhka_yak_musthave_pakunku.html.

Генеральний директор видавництва «Ранок» про відсутність книжок у переліку обов'язкових позицій державної програми «Пакунок школяра», чому їх наявність там важлива для українського суспільства, та пропозицію доповнити додаток №1 до постанови Кабінету Міністрів України від 7 лип. 2025 р. № 809 книготорговельними кодами МСС 5942 та 5192, щоб батьки могли купити книжки для дітей нарівні з одягом чи зошитами.

13. Медіаспільнота закликає розмежувати стратегічні комунікації та інформполітику [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 15 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4025966-mediaspilnota-zaklikae-rozmezu-vati-strategichni-komunikacii-ta-informpolitiku.html>

Про звернення представників українських медійних організацій до т. в. о. міністра культури та стратегічних комунікацій України Т. Бережної з пропозиціями щодо пріоритетів державної інформаційної політики.

14. Петиція про обмеження друку і продажу російськомовних книжок набрала необхідну кількість підписів [Електронний ресурс] : [про зміни у законодавство, які пропонує внести ініціатор петиції – письменник і військовий Ігор Снятинчук] / [сайт Кабінету Міністрів України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 28 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4030604-peticia-pro-obmezenna-druku-i-prodazu-rosijskomovnih-knizok-nabrала-neobhidnu-kilkist-pidpisiv.html>.

Культура і держава. Культура і влада

15. Остапа, Світлана. Ухвалення змін до медійних законів гальмується блокуванням євроінтеграції України. Моніторинг роботи комітету [Верховної Ради України з питань] гуманітарної та інформполітики за перше півріччя 2025 року [Електронний ресурс] / Світлана Остапа // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 4 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.08.2025.

<https://detector.media/infospace/article/243134/2025-08-04-ukhvalennya-zmin-do-mediynykh-zakoniv-galmuietsya-blokuvannyam-ievrointegratsii-ukrainy-monitoryng-roboty-komitetu-gumanitarnoi-ta-informpolityky-za-pershe-pivrichchya-2025-roku/>.

16. Члени Комітету [Верховної Ради України] з питань гуманітарної та інформаційної політики зустрілися з т. в. о. міністра культури та стратегічних комунікацій [України] Тетяною Бережною [та обговорили спільну взаємодію у сфері культури] [Електронний ресурс] / пресслужба Апарату Верховної Ради України // Голос України : [інтернет-версія]. – 2025. – 3 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.08.2025.

<https://www.golos.com.ua/article/385643>.

Презентація проєкту Програми дій Уряду

17. Буняк, Валерія. Уряд готує програму підтримки креативної індустрії, – [т. в. о. міністра культури та стратегічних комунікацій України] Тетяна Бережна [Електронний ресурс] : [про програму підтримки та пріоритетні напрями роботи міністерства у сфері культури] / Валерія Буняк // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 18 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.08.2025.

<https://detector.media/infospace/article/243430/2025-08-18-uryad-gotuie-programu-pidtrymky-kreatyvnoi-industrii-tetyana-berezhna/>.¹

¹ Про виступ Т. Бережної у межах презентації програми див. також: Війна завдала культурній сфері України майже \$4 мільярди збитків – Бережна [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. 2025. 18 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 18.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4026844-vijna-zavdala-kulturnij-sferi-ukraini-majze-4-milardi-zbitkiv-berezhna.html>.

18. Культура у Програмі дій Уряду: КМУ [Кабінет Міністрів України] представив проєкт Програми дій, що містить 12 стратегічних ініціатив [Електронний ресурс] : [про заплановані кроки Уряду за напрямом «Культура»] / пресслужба Апарату Верховної Ради України // Голос України : [інтернет-версія]. – 2025. – 20 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.08.2025.

<https://www.golos.com.ua/article/386053>.

19. Лобанок, Дар'я. Реставрація та збереження пам'яток: [Прем'єр-міністерка України Юлія] Свириденко назвала пріоритетні завдання уряду в культурній сфері [Електронний ресурс]: [про презентацію проєкту] / Дар'я Лобанок // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 18 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.08.2025.

<https://life.pravda.com.ua/culture/sered-12-prioritetiv-kultura-sviridenko-prezentovala-plan-diy-novogo-uryadu-309839/>.

Освітня програма Школа для громад «Культура у відновленні» платформи CuRe: Culture for Recovery

20. Найбільший запит на культурні проєкти спостерігається на сході та півдні України – ОП [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 12 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4024887-najbilsij-zapit-na-kulturni-proekti-sposterigaetsa-na-shodi-ta-pivdni-ukraini-op.html>.

Зокрема, про виступ заступниці керівника Офісу Президента України з гуманітарних питань О. Ковальської в Укрінформі (м. Київ) на презентації проєкту Школи для громад «Культура у відновленні», розробленого МКСКУ.¹

21. Проєкт школи для громад «Культура у відновленні» допоможе залучити міжнародних партнерів – МКСК [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 12 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 14.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-vidbudova/4024842-proekt-skoli-dla-gromad-kultura-u-vidnovlenni-dopomoze-zaluciti-miznarodnih-partneriv-do-vidbudovi-mksk.html>.

Про виступ заступниці міністра культури та стратегічних комунікацій з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації А. Бондар та заступниці керівника Офісу Президента України з гуманітарних питань О. Ковальської в Укрінформі (м. Київ) на презентації проєкту Школи для громад «Культура у відновленні» в межах платформи Culture for Recovery.

22. У Києві презентували школу для громад «Культура у відновленні» [в межах платформи Culture for Recovery] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 12 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 14.08.2025.

¹Див. також: В ОП [Офісі Президента України] пояснили значення культурних проєктів для нацбезпеки країни [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. 2025. 12 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 12.08.2025. <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4024953-v-op-poasnili-znacenna-kulturnih-proektiv-dla-nacbezpeki-kraini.html>.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-vidbudova/4024803-u-kievi-prezentuvali-skolu-dla-gromad-kultura-u-vidnovlenni.html>.

Див. № 47.

Інформаційна політика

23. МКСК [Міністерство культури та стратегічних комунікацій України] провело перші консультації з експертами щодо реформи стратегічних комунікацій [Електронний ресурс] / [пресслужба М-ва культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 14 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4025787-mksk-provelo-persi-konsultacii-z-ekspertami-sodo-reformi-strategicnih-komunikacij.html>.

Про засідання Експертної ради з питань розбудови в Україні системи державних стратегічних комунікацій при МКСКУ.

Див. № 6, 14.

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

24. Безкоровайна, Марина. Війна за свідомість: медіаграмотність у боротьбі за національну безпеку [Електронний ресурс] / Марина Безкоровайна // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 5 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.08.2025.

<https://detector.media/infospace/article/243171/2025-08-05-viyna-za-svidomist-mediagramotnist-u-borotbi-za-natsionalnu-bezpeku/>.

25. Бойко, Олеся. На базі українських бібліотек діють хаби цифрової освіти [Електронний ресурс] / Олеся Бойко // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2025. – 31 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 01.09.2025.

<https://chytomo.com/na-bazi-ukrainskykh-bibliotek-diiut-khaby-tsyfrovoi-osvity/>.

Про старт нового етапу проєкту «Бібліотеки розвивають цифрову грамотність задля посилення стійкості громад та відновлення», мета якого – зробити сучасні цифрові навички доступними для мешканців усіх регіонів завдяки роботі хабів цифрової освіти, які працюють на базі бібліотек. Проєкт реалізується за підтримки уряду Швеції.¹

26. Ключові проблеми українських медіа – втрата доходів і брак кадрів [Електронний ресурс] : [результати дослідження «Під тиском війни: становище медіа в Україні» Львівського медіафоруму у партнерстві з ЮНЕСКО і за підтримки уряду Японії] // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2025. – 16 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.08.2025.

<https://chytomo.com/kliuchovi-problemy-ukrainskykh-media-vtrata-dokhodiv-i-brak-kadriv/>.

¹Див. також: Горон, Діана. Стартував новий етап проєкту [«Бібліотеки розвивають цифрову грамотність задля посилення стійкості громад та відновлення»] з розвитку цифрової грамотності в бібліотеках [Електронний ресурс] : [про мету і програму проєкту] / Діана Горон // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. 2025. 14 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 15.08.2025. <https://ms.detector.media/withoutsection/post/38318/2025-08-14-startuvav-novyy-etap-proiektu-z-rozvytku-tsyfrovoi-gramotnosti-v-bibliotekakh/>.

27. Пирлик, Григорій. Російське телебачення – у прифронтових селах півдня. Як протидіє Україна? [Електронний ресурс] / Григорій Пирлик // Радіо Свобода : [сайт]. – 2025. – 4 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.08.2025.

<https://www.radiosvoboda.org/a/novyny-pryazovya-rosiyska-okupatsiya-movlennya/33491983.html>.

28. Семенюта, Ірина. Правда в умовах війни: де проходить межа між захистом суспільства і пропагандою [Електронний ресурс] / Ірина Семенюта // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 16 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.08.2025.

<https://detector.media/infospace/article/243405/2025-08-16-pravda-v-umovakh-viyny-de-prokhodyt-mezha-mizh-zakhystom-suspilstva-i-propagandoyu/>.

Про учасників і хід дискусії «Правда в умовах війни: пропаганда, цензура, стратегія виживання» у Нац. центрі ділового та культурного співробітництва «Український дім» (м. Київ). Зустріч організовано за підтримки Укр. кризового медіацентру.

29. Чередниченко, Олена. «Україні потрібно доносити світу, що у війні винен не лише путін, як це розповідають „хороші росіяни”», – Наталія Лигачова [Електронний ресурс] / Олена Чередниченко // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 31 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 01.09.2025.

<https://detector.media/infospace/article/243742/2025-08-31-ukraini-potribno-donosyty-svitu-shcho-u-viyni-vynen-ne-lyshe-putin-yak-tse-rozpovidayut-khoroshi-rosiyani-nataliya-lygachova/>.

Про виступ шефредакторки інтернет-видання «Детектор медіа» Н. Лигачової на міжнародному форумі «Інформаційна війна: від спротиву до стійкості» (м. Київ).

30. YouTube заблокував в Україні понад 35 каналів, що поширювали російські наративи [Електронний ресурс] : [перелік каналів] / [Центр протидії дезінформації при Раді нац. безпеки і оборони України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 15 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4025998-youtube-zablokuvav-v-ukraini-ponad-35-kanaliv-so-posiruvati-rosijski-narativi.html>.

Див. № 96, 141.

Культурно-мистецькі заходи до пам'ятних дат, днів пам'яті, державних і релігійних свят

31. Скотнікова, Ольга. Заглянути в очі захисникам: [до Дня пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України] на Софійській площі [(м. Київ)] відкрили виставку «Воїни світла». Фоторепортаж [Електронний ресурс] / Ольга Скотнікова // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 31 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.08.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/116782/>.

Див. № 248.

День Незалежності України. День Державного Прапора України

32. 34-й День Незалежності України: як його відсвяткувала світова українська діаспора [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 25 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4028970-34j-den-nezaleznosti-ukraini-ak-jogo-svatkue-svitova-ukrainska-diaspora.html>.

33. Австралія [з нагоди Дня Незалежності України] повернула Україні два цінні археологічні предмети [– скроневу підвіску, ймовірно з прикрас ямної культурно-історичної спільноти III тис. до н. е., та наконечник стріли, характерний для давньоруських пам'яток XII–XIII ст., які були незаконно імпортовані до Австралії наприкінці 2023 р.] [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 25 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4029363-avstralia-povernula-ukraini-dva-cinni-arheologicni-predmeti.html>.

34. Асадчева, Тетяна. «Вільна країна: нескорені строї»: у Києві [Музеї театрального, музичного та кіномистецтва України] відкрилася виставка [«Вільна країна: нескорені строї» – частина масштабного проєкту «Криниця натхнення»], що об'єднує регіони, покоління і сенси [Електронний ресурс] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 22 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.08.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/116452/>.

35. Баранівська, Таміла. День Незалежності України: які заходи запланували у Києві [Електронний ресурс] / Таміла Баранівська // Суспільне. Київ : [сайт]. – 2025. – 16 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.08.2025.

<https://suspilne.media/kyiv/1092048-den-nezaleznosti-ukraini-aki-zahodi-zaplanuvati-u-kyevi/>.¹

36. Луньова, Віолетта. У Києві [Національному музеї декоративного мистецтва України] відкрили грандіозний міжнародний проєкт «Знаки ідентичності» [Електронний ресурс] / Віолетта Луньова // Культура сьогодні : [портал]. – 2025. – 26 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.08.2025.

<https://ktoday.com.ua/54515/u-kyyevi-vidkryly-grandioznyj-mizhnarodnyj-proekt-znaky-identychnosti/>.

37. Марків, Наталка. У Деснянському районі [м. Києва] відбувся благодійний мистецький фестиваль до Дня Прапора та Дня Незалежності

¹Див. також: День Незалежності 2025: п'ять подій у Києві, які варто відвідати [Електронний ресурс] // Суспільне. Культура : [сайт]. 2025. 22 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 22.08.2025.
<https://suspilne.media/culture/1094574-den-nezaleznosti-2025-pat-podij-v-kyevi-aki-varto-vidvidati/>.

України. Фото [Електронний ресурс] / Наталка Марків // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 25 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.08.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/116551/>.

Про організаторів, учасників та хід свята.

38. Петренко-Цеунова, Ольга. Чому «Зошит незалежності» став хітом продажів [Електронний ресурс] / Ольга Петренко-Цеунова // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2025. – 28 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.08.2025.

<https://tyzhden.ua/chomu-zoshyt-nezalezhnosti-stav-khitom-prodazhiv/>.

Про проєкт «Зошит незалежності» (репліка зошита політичного та громадського діяча, дипломата, письменника, юриста, радянського дисидента Л. Лук'яненка, в якому він 23 серпня 1991 р. створив чернетку Акта проголошення незалежності України) від агенції Gres Todorchuk спільно із «Сільпо» та родиною Л. Лук'яненка. Прибутток від продажу буде передано ГО «Азов. Супровід» на підтримку звільнених з полону військових та їхніх родин.

39. Посол у Молдові зустрівся з керівниками українських організацій [Електронний ресурс] / [Посольство України у Молдові] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 23 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4028333-posol-u-moldovi-zustrivsa-z-kerivnikami-ukrainskih-organizacij.html>.

Про зустріч посла України у Молдові П. Роговея з керівниками місцевих українських громадських організацій, на якій обговорювались майбутні спільні заходи щодо просування української культури, освіти в Молдові, а також про передання близько 1000 українських підручників для школи «Азбука» в м. Кишиневі.

40. Рубан, Дарина. У Києві [Національному музеї історії України] відкрили виставку [«Скарби України. Символи державності»] унікальних монет періоду Київської Русі [Електронний ресурс] / Дарина Рубан // # ШоТам : [сайт]. – 2025. – 24 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.08.2025.

<https://shotam.info/u-kyievi-vidkryly-vystavku-unikalnykh-monet-periodu-kyivskoi-rusi/>.¹

41. Сич, Мар'яна. Тисячі українців [у 34-ту річницю незалежності України] вийшли на вулиці у різних країнах, щоб нагадати іноземцям: війна в Україні триває [Електронний ресурс] / Мар'яна Сич, Сашко Шевченко, Олена Абрамович // Радіо Свобода : [сайт]. – 2025. – 25 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.08.2025.

<https://www.radiosvoboda.org/a/den-nezalezhnosti-zakhody-u-sviti/33511753.html>.

¹ Див. також: Виставка [«Скарби України. Символи державності» у Національному музеї історії України (м. Київ)] до Дня Незалежності [України] відкрила артефакти Київської Русі [та сенсаційну археологічну знахідку 2020 року біля селища Городниця Житомирської області] [Електронний ресурс] / підгот. Оксана Лебедина// Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. 2025. 22 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 25.08.2025. <https://zn.ua/ukr/CULTURE/vistavka-do-dnja-nezalezhnosti-vidkrila-artefakti-kijivskoji-rusi.html>.

42. У Вінниці [обласному краєзнавчому музеї] відкрили виставку «Українські шістдесятники: вісники Незалежності» [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 21 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4028134-u-vinnici-vidkrili-vistavku-ukrain-ski-sistdesatniki-visniki-nezaleznosti.html>.

43. У Литві [Українському центрі у м. Вільнюсі] відкрили виставку [«Креативний супротив», що демонструє 18] плакатів [створених студентами та викладачами Київського національного університету культури і мистецтв та Київського університету культури] про війну в Україні [Електронний ресурс] / [Посольство України в Литві] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 20 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4027619-u-litvi-vidkrili-vistavku-plakativ-pro-vijnu-v-ukraini.html>.

44. У Чорногорії [(м. Цетінє)] відзначили День Незалежності України: розгорнули 34-метровий державний прапор [та провели низку культурних та благодійних ініціатив] [Електронний ресурс] : [про заходи, організовані ГО «Україногорці» та дитячою спільнотою Uniting Hearts за підтримки української асоціації «Добра справа», Посольства України в Чорногорії та міської влади Цетінє] / підгот. Вероніка Резніченко // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2025. – 24 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.08.2025.

<https://zn.ua/ukr/WORLD/u-chornohoriji-vidznachili-den-nezalezhnosti-ukrajini-rozhornuli-34-metrovij-derzhavnij-prapor.html>.

45. Укрінформ відкрив виставки архівних фото [«Шлях до незалежності: як борються українці» та «Кольори незламності»] до Дня Незалежності та Дня Державного прапора [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 20 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4027375-ukrinform-vidkriv-vistavki-arhivnih-foto-do-dna-nezaleznosti-ta-dna-derzhavnogo-prapora.html>.

Див. № 49, 86, 96, 217.

Фестивалі, конкурси

46. Масюк, Марія. День молоді у гаю: повна програма фестивалю у Львові [у межах Дня молоді та здобуття титулу «Молодіжна столиця Європи 2025»] [Електронний ресурс] / Марія Масюк // Zaxid.net : [інтернет-вид.]. – 2025. – 6 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.08.2025.

https://zaxid.net/organizatori-dnya-molodi-u-lvovi-opublikovali-detalnu-programu-festivalyu-u-shevchenkivskomu-gayu_n1616434.

Креативні індустрії

Див. № 101, 113.

Культура і новітні технології

47. МКСК [Міністерство культури та стратегічних комунікацій України] розглядає можливість інтеграції елементів культурної спадщини у застосунок «Мрія» [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 13 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 14.08.2025. <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4025306-u-mksk-planuut-integruvati-elementi-kulturnoi-spadsini-u-zastosunok-mria.html>.

Про виступ заступниці міністра культури та стратегічних комунікацій з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації А. Бондар під час круглого столу в Укрінформі (м. Київ).

48. Тимошенко, Ганна. В Україні створюють інтерактивну «Мапу доступності» культурних закладів [Електронний ресурс] : [проект реалізується в межах пріоритетної ініціативи МКСКУ «Культура без бар'єрів» у партнерстві з платформою ЛУН] / Ганна Тимошенко // Культура сьогодні : [портал]. – 2025. – 11 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.08.2025.

<https://ktoday.com.ua/52461/v-ukrayini-stvoryuyut-interaktyvnu-mapu-dostupnosti-kulturnyh-zakladiv/>.

Краєзнавство

Див. № 83, 183.

Благодійництво, меценатство, спонсорство, волонтерство

49. Важливі благодійні ініціативи до Дня Незалежності України [Електронний ресурс] // Vogue : [онлайн-журн.]. – 2025. – 22 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.08.2025.

<https://vogue.ua/article/culture/lifestyle/vazhlivi-blagodiyni-iniciativi-do-dnya-nezalezhnosti-ukrajini-60588.html>.

50. Здоровило, Тарас. Фортепіано від німецької компанії С. Bechstein уже в українських мистецьких школах [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2025. – 6 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.08.2025.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190672/>.

Про отримання мистецькими школами України першої партії інструментів від німецької компанії С. Bechstein Pianoforte AG в межах благодійного проекту дарування, започаткованого взимку 2025 р. завдяки партнерству МКСКУ, ТОВ «Грандпіано», Благодійного фонду «Карл Бехштейн» та Держ. агентства України з питань мистецтв та мистецької освіти.¹

51. [Місто] Чортків [Тернопільської обл.] виграв \$100 тисяч гранту [швейцарського фонду ALIPH] на реставрацію [хасидської] синагоги [збудованої

¹Див. також: Інструменти фірми «С. Bechstein» – в українських мистецьких школах [Електронний ресурс] / пресслужба Держ. агентства України з питань мистецтв та мистецької освіти // Музика : [інтернет-журн.]. 2025. 8 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 08.08.2025. <http://mus.art.co.ua/instrumenty-firmy-c-bechstein-v-ukrainskykh-mystetskykh-shkolakh/>.

в 1900-х роках] [Електронний ресурс] / [Чортків. міськрада] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 13 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 14.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-vidbudova/4025265-cortkiv-vigrav-100-tisac-grantu-na-restavraciu-sinagogi.html>.

52. Національний заповідник «Софія Київська» отримав [для музеїв України] гуманітарну допомогу від Німеччини [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 18 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4026986-nacionalnij-zapovidnik-sofia-kiivska-otrimav-gumanitarnu-dopomogu-vid-nimeccini.html>.

53. Родина письменника[-шістдесятника] Валерія Шевчука подарувала ноутбуки дітям загиблих [і зниклих безвісти українських] військових [Електронний ресурс] : [про учасників акції] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 21 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4027803-rodina-pismennika-valeria-sevcka-podaruvala-noutbuki-ditam-zagiblih-vijskovih.html>.

54. Хливнюк, Анна. Легендарна поетеса Ліна Костенко передала допомогу харківським захисникам (фото) [Електронний ресурс] / Анна Хливнюк // Слобід. край : [інтернет-версія]. – 2025. – 15 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.08.2025.

<https://www.slk.kh.ua/news/news/lina-kostenko-pidtrimala-harkivsku-brigadu-hartiaso-zrobila-vidoma-poetesa.html>.

Див. № 37, 38, 156, 166, 279.

Соціальні культурно-мистецькі проєкти та ініціативи

55. Джоголик, Світлана. Івано-Франківська ОУНБ ім. І. Франка – учасниця пілотного проєкту «Бібліотеки як простір психосоціальної підтримки» / Світлана Джоголик // Бібл. планета. – 2025. – № 2. – С. 31–33.

56. «Жінки у розмінуванні»: експозиція про українок, що очищують території від мін [Електронний ресурс] / підгот. Вероніка Резніченко // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2025. – 29 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.08.2025.

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/zhinki-u-rozminuvanni-ekspozitsija-pro-ukrajinok-shcho-ochishchujut-teritoriji-vid-min.html>.

Фотовиставка «Жінки у розмінуванні», присвячена українкам, які працюють у сфері протимінної діяльності, у Нац. музеї Т. Шевченка (м. Київ).

57. Книга за рецептом: 500 книг, які зцілюють, за 30 темами психологічних запитів / підгот. Люсьєна Шум // Бібл. планета. – 2025. – № 2. – С. 22–23.

Про бібліотерапевтичну ініціативу «Книга за рецептом» Благодійного фонду «Бібліотечна країна» та чому вона актуальна нині.

58. Поляк, Оля. У кого є відповідь на питання: «Чи співають жаби в стінах?». Про виставку військових [Електронний ресурс] / Оля Поляк, Альона

Каравай ; [розмовляла] Катерина Яковленко // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 20 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.08.2025.

<https://suspilne.media/culture/1093736-u-kogo-e-vidpovid-na-pitanna-ci-spivaut-zabi-v-stinah-pro-vistavku-vijskovih/>.

Кураторки виставки «Чи співають?» робіт військових і ветеранів у межах програми «Чи співають жаби в стінах?» від галереї «Асортиментна кімната» (м. Івано-Франківськ) про проєкт.

59. У Вінниці [літературно-меморіальному музеї Михайла Коцюбинського] відкрилася виставка світлин [«Не мовчи» фотографа Миколи Тимошука] з акцій-нагадувань [у межах всеукраїнської ініціативи родин «Не мовчи! Полон вбиває!»] про полонених та зниклих безвісти військових [Електронний ресурс] / [Вінн. міськрада] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 20 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4027543-u-vinnici-vidkrilasa-vistavka-svitlin-z-akcijnagaduvan-pro-polonениh-ta-zniklih-bezvisti-vijskovih.html>.

60. У Вінниці [обласному художньому музеї] стартував артпроєкт [«Жива. Справжні історії кохання»] із [соціальної та психологічної] реабілітації дружин і матерів полеглих героїв [Електронний ресурс] / [за повідомл. Ольги Дернової] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 13 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4025084-u-vinnici-startuvav-artproekt-iz-reabilitacii-druzin-i-materiv-poleglih-geroiv.html>.

61. Шевченко, Оксана. Сила всередині: реалізація регіонального проєкту для ветеранів «ТитаниUA» / Оксана Шевченко // Бібл. планета. – 2025. – № 2. – С. 36–38.

Про інформаційні та просвітницькі заходи, проведені у Дніпропетровській ОУНБ ім. Первоучителів слов'янських Кирила та Мефодія в межах проєкту «ТитаниUA».

Див. № 157, 185, 236.

Робота з дітьми та молоддю

Див. № 5.

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю, творчість людей з інвалідністю

62. Данилюк, Людмила. Інклюзивність у бібліотеках луцької громади: реалізація грантового проєкту «Бібліотека для всіх» / Людмила Данилюк // Бібл. планета. – 2025. – № 2. – С. 27–31.

Про реалізацію грантового проєкту «Бібліотека для всіх: створення та облаштування інклюзивного громадського простору на базі Публічної бібліотеки Луцької міської територіальної громади» за підтримки ГО «Перспективи Волині», департаменту культури Луцької міськради та міжнародних партнерів.

63. На «Мапу доступності» додадуть заклади культури для маломобільних осіб [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 11 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4024311-na-mapu-dostupnosti-dodadut-zakladi-kulturi-dla-malomobilnih-osib.html>.

Про початок реалізації проекту створення інтерактивної «Мапи доступності» закладів культури, який розпочали МКСКУ спільно з платформою ЛУН у межах пріоритетного проекту МКСКУ «Культура без бар'єрів» та Плану заходів на 2025–2026 рр. з виконання Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні.

64. Образцова, Анастасія. Культура без бар'єрів: чи справді ми рухаємось вперед? [Електронний ресурс] / Анастасія Образцова // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 18 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.08.2025.

<https://life.pravda.com.ua/culture/kultura-bez-bar-yeriv-chi-spravdi-mi-ruhayemos-vpered-309825/>.

Виконавча директорка Укр. культурного фонду про ключові висновки загальнонаціонального опитування «Досвід впровадження безбар'єрних практик у культурно-мистецьких проєктах», проведеного у квітні-травні 2025 р. Укр. культурним фондом спільно з Укр. центром культурних досліджень за сприяння МКСКУ.

Див. № 107.

НАЦІОНАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ. МОВНІ ПИТАННЯ. ВІДНОВЛЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

65. Алфьоров, Олександр. Українська державність: чому вона сильніша за саму державу? Розмова з головою Інституту національної пам'яті Олександром Алфьоровим [Електронний ресурс] / Олександр Алфьоров ; [розмовляв] Андрій Смолій // Еспресо : [сайт]. – 2025. – 24 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.08.2025.

<https://espresso.tv/suspilstvo-ukrainska-derzhavnist-chomu-vona-silnisha-za-samu-derzhavu-rozмова-z-golovoyu-institutu-natsionalnoi-pamyati-oleksandrom-alforovim>.

Історик, голова Укр. інституту нац. пам'яті про те, як росія змінила тактику знищення України; як планує остаточно ліквідувати українців і що робить для цього зараз; де знаходиться больова точка російської імперії та що може призвести до її розпаду; яка реальна цінність Української державності.

66. Терещук, Галина. Війна за українську ідентичність. Українська книга перемагає [Електронний ресурс] / Галина Терещук // Радіо Свобода : [сайт]. – 2025. – 24 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 25.08.2025.

<https://www.radiosvoboda.org/a/mova-kultura-ukrayina-derzhava/33509411.html>.

Про українську книжку як символ культурного спротиву, різке зростання інтересу до української історії, літератури та мови як в Україні, так і за

кордоном, культуру й мову як фундамент незалежності та їх роль у формуванні національної ідентичності, необхідність формування довгострокової стратегії та політики просування української мови, книги та культури в світі. За інтерв'ю українських письменників і видавців для Радіо Свобода.

Див. № 200.

Мовна політика держави

67. Буняк, Валерія. Олена Івановська: російську необхідно вилучити з переліку мов, що потребують особливого захисту [Електронний ресурс] / Валерія Буняк // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 12 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.08.2025.

<https://detector.media/infospace/article/243300/2025-08-12-olena-ivanovska-rosiysku-neobkhidno-vyluchyty-z-pereliku-mov-shcho-potrebuyut-osoblyvogo-zakhystu/>.

Про заклик Уповноваженої із захисту державної мови О. Івановської оновити назву й положення закону про ратифікацію Європейської хартії мов відповідно до оновленого офіційного перекладу, затвердженого МЗС України, а також переглянути перелік мов, що потребують підтримки та особливого захисту, необхідність захисту української мови на окупованих територіях, в еміграції, визнання української жестової мови як повноцінної частини мовної політики, інтеграції української мови в сучасні електронні сервіси, штучний інтелект та технології.¹

68. Вимоги путіна щодо статусу російської мови неприйнятні – мовний омбудсмен [Олена Івановська] [Електронний ресурс] / підгот. Олександрина Кругленко // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2025. – 17 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.08.2025.

<https://zn.ua/ukr/war/vimohi-putina-shchodo-statusu-rosijskoji-movi-neprijnjatni-upovnovazhena-iz-zakhistu-derzhavnoji-movi.html>.

69. Заснували премію [«Хвиля / Dalğa»] за популяризацію української та кримськотатарської мов [Електронний ресурс] : [про заснування премії Українським інститутом] // Читома: культура читання і мистецтво книговидавництва : [портал]. – 2025. – 22 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.08.2025.

<https://chytomo.com/zasnuvaly-premiyu-za-populyaryzatsiyu-ukrainskoi-ta-krymskotatarskoi-mov/>.²

70. Івановська, Олена. «Треба будувати містки, а не стіни»: омбудсменка про доцільність підвищення мовних штрафів [Електронний ресурс] / Олена Івановська ; [записала] Альона Павлюк // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 25 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.08.2025.

¹Див. також: Савін, Тимур. «Не потребує захисту»: мовний омбудсмен закликала Кабмін змінити статус російської мови [Електронний ресурс] / Тимур Савін // Фокус : [інтернет-версія]. 2025. 11 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані, відеозапис. Дата звернення: 13.08.2025. <https://focus.ua/uk/ukraine/718847-ne-potrebuye-zahistu-movniy-ombudsmen-zaklikala-kabmin-zminiti-status-rosiyskoji-movi>.

² Див. також: Український інститут започаткував щорічну премію «Хвиля» за популяризацію української та кримськотатарської мов у світі [Електронний ресурс] // Район. Культура : [сайт]. 2025. 14 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 15.08.2025. <https://kultura.rayon.in.ua/news/828284-ukrainskiy-institut-zapochatkuvav-shchorichnu-premiyu-khvilya-za-populyarizatsiyu-ukrainskoi-ta-krymskotatarskoi-mov-u-sviti>.

<https://life.pravda.com.ua/society/ivanovska-rozpovila-pro-docilnist-pidvishchennya-movnih-shtrafiv-309956/>.

71. Мовний омбудсмен обговорила розвиток української мови у Бразилії [Електронний ресурс] / [сайт Уповноваж. із захисту держ. мови] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 20 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4027600-movnij-ombudsmen-obgovorila-rozvitok-ukrainskoi-movi-u-brazilii.html>.

Про зустріч Уповноваженої із захисту державної мови О. Івановської з президентом Фондації Українсько-бразильської центральної репрезентації В. Соротюком, на якій обговорювалися питання підтримки української мови та популяризації української культури в Бразилії.

72. Мовний омбудсмен [Тарас] Кремінь за пів року провів 656 перевірок щодо застосування державної мови [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2025. – 2 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.08.2025.

<https://litgazeta.com.ua/news/movnyj-ombudsmen-kremin-za-piv-roku-proviv-656-perevirok-shchodo-zastosuvannia-derzhavnoi-movy/>.

Відновлення та збереження національної пам'яті

73. Кравченко, Олександр. На Київщині [в с. Медвин] відбувся фестиваль пам'яті «Медвин. Повстання» [Електронний ресурс] : [про учасників, програму та хід фестивалю] / Олександр Кравченко // LB.ua : [сайт]. – 2025. – 21 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.08.2025.

https://lb.ua/culture/2025/08/21/692600_kiivshchini_vidbuvsya_festival.html.

74. Марків, Наталка. У Києві [на Либідській площі] завершили облаштування Меморіалу пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу [Електронний ресурс] / Наталка Марків // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 26 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.08.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/116595/>.

75. Скотнікова, Ольга. Битва за Іловайськ: на Михайлівській площі [на вуличній банерній виставці «Дні пам'яті героїв Іловайської битви 2014»] виставили 50 фото, біля яких не стримати сліз [Електронний ресурс] / Ольга Скотнікова // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 13 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.08.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/116052/>.

76. У МВС презентували збірник документів і матеріалів про Голодомор [«Голодомор 1932–1933 років: геноцид українського народу. Збірник документів і матеріалів»] [Електронний ресурс] / [Департамент комунікації М-ва внутріш. справ України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 27 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4030059-u-mvs-prezentuvali-zbirnik-dokumentiv-i-materialiv-pro-golodomor.html>.

Див. № 14, 31, 118, 122, 123.

**Декомунізація, подолання наслідків колонізації,
русифікації та тоталітаризму**

77. Демонтували останній в Україні пам'ятник Леніну [Електронний ресурс] : погруддя голови радянського уряду прибрали у селі Рудківці на Хмельниччині / підгот. Вероніка Наріжна // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2025. – 5 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.08.2025.

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/demontuvali-ostannij-v-ukrajini-pamjatnik-ljeninu.html>.

78. Кравченко, Світлана. У Болграді на Одещині демонтували пам'ятник Пушкіну [Електронний ресурс] / Світлана Кравченко // Еспreso : [сайт]. – 2025. – 2 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.08.2025.

<https://espresso.tv/kultura-u-bolgradi-na-odeshchini-demontuvali-pamyatnik-pushkinu>.

79. Лобанок, Дар'я. В Одесі позбулися тіні Пушкіна, але не самого пам'ятника [Електронний ресурс] / Дар'я Лобанок // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 11 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.08.2025.

<https://life.pravda.com.ua/culture/v-odesi-pozbulisya-tini-pushkina-ale-ne-samogo-pam-yatnika-309714/>.

80. На Полтавщині [у м. Зінькові] перейменували вулицю на честь письменника Дмитра Нитченка [Електронний ресурс] // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2025. – 3 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.08.2025.

<https://chytomo.com/na-poltavshchyni-perejmenuvaly-vulytsiu-na-chest-pysmennyka-dmytra-nytchenka/>.

81. Поздняков, Вадим. У Києві роботи з деколонізації більше, ніж у Харкові, – організація «Декомунізація. Україна» [Електронний ресурс] / Вадим Поздняков ; [записав] Євген Козярін // Еспreso : [сайт]. – 2025. – 6 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.08.2025.

<https://espresso.tv/kultura-u-kievi-roboti-z-dekolonizatsii-bilshe-nizh-u-kharkovi-organizatsiya-dekomunizatsiya-ukraina>.

Голова ГО «Декомунізація. Україна» про те, що Київ друге після Одеси проблемне місто щодо деколонізації, в м. Одесі майже не проводиться декомунізація і деколонізація, а також про те, що в багатьох регіонах зберігаються радянські символи на меморіалах Другої світової війни.

Літературні та мистецькі заходи

82. Качковська, Яна. В «Українському домі» [Національному центрі ділового та культурного співробітництва «Український дім» (м. Київ)] відкривається виставка [«І побачив я»] фотографій Олександра Гляделова [та есеїв українських філософів, істориків, письменників і громадських діячів, присвячених історії незалежної України] [Електронний ресурс] / Яна Качковська // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 21 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.08.2025.

<https://suspilne.media/culture/1096142-v-ukrainskomu-domi-vidkrivaetsa-vistavka-fotografij-oleksandra-gladelova/>.

Персоналії діячів української культури

83. Андрійчук, Назарій. Назарій Андрійчук: Письменники своєю творчістю повинні завжди, а у час війни й поготів, відстоювати все українське... [Електронний ресурс] / Назарій Андрійчук ; [розмовляв] Ігор Лазоришин // Галичина : [інтернет-версія]. – 2025. – 30 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.08.2025.

<https://galychyna.if.ua/analytic/nazariy-andriychuk-pismenniki-svoyeyu-tvorchistyu-povinni-zavzhdi-a-u-chas-viyni-y-pogotiv-zahishhati-y-vidstoyuvati-vse-ukrayinske>.

Письменник, краєзнавець, педагог про своє життя і діяльність.

84. Гаврилович, Іван. Володимирові Качкану – 85: «У слові, як у зерні, кільчиться мудрість...» [Електронний ресурс] / Іван Гаврилович // Галичина : [інтернет-версія]. – 2025. – 12 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.08.2025.

<https://galychyna.if.ua/analytic/volodimirovi-kachkanu%85-u-slovi-yak-u-zerni-kilchitsya-mudrist>.

Про життя, творчість, краєзнавчу, наукову та педагогічну діяльність прозаїка, поета, фольклориста, історика та теоретика української літератури та етнокультури, пресознавця, педагога, громадсько-політичного діяча В. Качкана. До 85-річчя від дня народження і 65-річчя творчої діяльності.

85. Сапеляк, Оксана. Іван Франко – голова Етнографічної комісії НТШ [Електронний ресурс] / Оксана Сапеляк // Народознав. зошити : [інтернет-версія]. – 2025. – № 3. – С. 689–701. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 12.08.2025.

<https://nz.lviv.ua/2025-3-20/>.

Про період діяльності поета, прозаїка, публіциста, вченого, громадського та політичного діяча І. Франка (1856–1916) на посаді голови Етнографічної комісії Наукового товариства ім. Шевченка.

Див. № 108.

Присудження премій, нагород та інших відзнак у галузі культури

86. Вакарчук та автори операції «Павутина». Президент [України Володимир] Зеленський і перша леді вручили нагороду «Національна легенда України» [до Дня Незалежності України] [Електронний ресурс] // NV: [сайт]. – 2025. – 20 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.08.2025.

<https://nv.ua/ukr/socium/nacionalna-legenda-ukrajini-2025-prezident-i-persha-ledi-vruchili-10-nagorod-vidatnim-diyacham-50538741.html>.¹

¹ Див. також: Скотнікова, Ольга. Відзнаку «Національна легенда України» [до Дня Незалежності України Президент України] Володимир Зеленський вручив неймовірним людям [Електронний ресурс] / Ольга Скотнікова // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. 2025. 21 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 25.08.2025. <https://vechirniy.kyiv.ua/news/116376/>.

87. Лавреатом міжнародної премії імені Івана Франка 2025 року став Андрій Даниленко [Електронний ресурс] // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2025. – 27 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.08.2025.

<https://chytomo.com/lavreatom-mizhnarodnoi-premii-imeni-ivana-franka-2025-roku-stav-andrij-danylenko/>.

88. Марків, Наталка. У столиці оголосили лавреатів премії «Київська книга року – 2025» [Електронний ресурс] / Наталка Марків // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 28 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.08.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/116641/>.

89. Названо лавреатів [Всеукраїнської літературної] премії імені Михайла Слабошпицького – 2025 [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2025. – 24 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.08.2025.

<https://litgazeta.com.ua/news/nazvano-laureativ-premii-imeni-mykhajla-slaboshpyt-skoho-2025/>.

90. [Президент України] Володимир Зеленський присвоїв звання Героя України [з удостоєнням ордена «Золота Зірка» поету, фотографу, добровольцю та військовослужбовцю Збройних сил України] Максиму Кривцову [(1990–2024)] [Електронний ресурс] / підгот. Вероніка Наріжна // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2025. – 22 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.08.2025.

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/volodimir-zelenskij-prisvojiv-zvannja-heroja-ukrajini-maksimu-krivtsovu.html>.

91. У Малих Мацевичах, що на Хмельниччині, відзначили лавреатів II Всеукраїнської літературної премії імені Миколи Клеца [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2025. – 13 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.08.2025.

<https://litgazeta.com.ua/news/u-malykh-matsevychakh-shcho-na-khmelnychchyni-vidznachyly-laureativ-ii-vseukrainskoi-literaturnoi-premii-imeni-mykoly-kletsya/>.

92. У Чернігові визначили шістьох лавреатів щорічної [обласної] премії імені Михайла Коцюбинського [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2025. – 15 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.08.2025.

<https://litgazeta.com.ua/news/u-chernihovi-vyznachyly-shistokh-laureativ-shcho-richnoi-premii-imeni-mykhajla-kotsiubynskoho/>.

Див. № 166.

Культура етносів України. Діяльність національно-культурних товариств (об'єднань)

93. Зова, Ескендер. На підсвідомому рівні постійно шукаєш своїх: Ескендер Зова про Крим, мову і стереотипи про культуру [Електронний ресурс] / Ескендер

Зова ; [розмовляла] Ірина Миколайчук // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 9 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.08.2025.
<https://suspilne.media/culture/1080813-na-pidsvidomomu-rivni-postijno-sukaes-svoih-eskender-zova-pro-krim-movu-i-stereotipi-pro-kulturu/>.

Кримський татарин, який веде блог у соцмережах, про кримськотатарську культуру, стереотипи, які шкодять кримськотатарській культурі, п'ять цікавих фактів про Крим, а також про те, як відчуває себе у м. Львові.

Див. № 162, 250.

Українці за кордоном. Культура українського закордоння

94. Виставка «Культурна спадщина України» відкрилася [в Міжнародному домі] в Осаці [Японія] [Електронний ресурс] : [про відкриття виставки «Культурна спадщина України – зв'язок зі світом» та її програму] / [Посольство України в Японії] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 13 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 14.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4025074-vistavka-kulturna-spadsina-ukraini-vidkrilasa-v-osaci.html>.

95. Гладка, Катерина. Український дім у Данії презентує виставку [«Uncurtained: Українське мистецтво в данських колекціях 1989–2023»] про культурні зв'язки України та Данії [Електронний ресурс] : [про майбутню виставку та її учасників] / Катерина Гладка // LB.ua : [сайт]. – 2025. – 5 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.08.2025.

https://lb.ua/culture/2025/08/05/689768_ukrainskiy_dim_danii_prezentuie.html.

96. Попович, Наталія. Наталія Попович, директорка Українського дому в Данії: Український осередок у Копенгагені слугує «відкритим вікном» для данців [Електронний ресурс] / Наталія Попович ; [розмовляв] Андрій Петринський // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 19 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4027240-natalia-popovic-direktorka-ukrainskogo-domu-v-danii.html>.

Директорка Українського дому в Данії про діяльність закладу, мистецтво як потужний інструмент дипломатії, найуспішніші проєкти, виставку «Uncurtained: Українське мистецтво в данських колекціях 1989–2023», яка готується до Дня Незалежності України, протидію російській пропаганді, освітні програми, адвокаційні кампанії та про довгострокові цілі культурної інституції.

97. Посол [України] у Норвегії [Олексій Гавриш] провів зустріч з українською громадою [Електронний ресурс] : [про питання, які обговорили під час онлайн-зустрічі, зокрема, організації культурних і спортивних заходів, залучення молоді до громадського життя та посилення інформаційної роботи] / [Посольство України в Норвегії] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 21 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4027930-posol-u-norvegii-proviv-zustric-z-ukrainskou-gromadou.html>.

98. Світовий конгрес українців долучиться до Альянсу культурної стійкості – МКСК [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 26 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4029828-svitovij-kongres-ukrainciv-dolucitsa-do-alansu-kulturnoi-stijkosti-mksk.html>.

Про зустріч т. в. о. міністра культури та стратегічних комунікацій України Т. Бережної з делегацією Світового конгресу українців на чолі з його президентом П. Гродом, на якій обговорили шляхи посилення культурної дипломатії, реалізацію спільних проєктів у сфері культури, питання збереження й відновлення культурної спадщини, а також питання координації міжнародної допомоги, зокрема в межах новоствореного Альянсу культурної стійкості, представлення якого відбулося на Конференції з відновлення України URC2025.

99. У Румунії відбувся культурний захід «Українська вечера» [Електронний ресурс] / [Союз українців Румунії] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 12 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4024744-u-rumunii-vidbuvsja-kulturnij-zahid-ukrainska-vecera.html>.

Див. № 32, 39, 41, 44, 71, 130, 155, 234.

ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ

100. Збереження культурної спадщини: [тимчасово виконувачка обов'язки міністра культури та стратегічних комунікацій України Тетяна] Бережна відвідала Харківщину [зادля вивчення потреб закладів культури та пошуку рішень для збереження культурної спадщини регіону] [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 13 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4025109-zberezenna-kulturnoi-spadsini-berezna-vidvidala-harkivsinu.html>.

101. МКСК [Міністерство культури та стратегічних комунікацій України] планує у вересні представити грантову програму для креативних індустрій [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 18 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4026863-mksk-planue-u-veresni-predstaviti-grantovu-programu-dla-kreativnih-industrij.html>.

Коментар т. в. о. міністра культури та стратегічних комунікацій України Т. Бережної щодо запуску грантової програми для креативних індустрій на презентації проєкту Програми дій Уряду.

102. Очільниця МКСК [Міністерства культури та стратегічних комунікацій України Тетяна Бережна] обговорила з представниками місцевих [обласних і Київської міської державних] адміністрацій ключові завдання у сфері культури [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] //

Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 28 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4030208-ocilnica-mksk-obgovorila-z-predstavnikami-miscevih-administracij-klucovi-zavdanna-u-sferi-kulturi.html>.

103. Очільниця МКСК [Міністерства культури та стратегічних комунікацій України Тетяна Бережна] провела онлайн-зустрічі з представниками понад 100 закладів культури [та обговорила з ними актуальні питання державної підтримки та розвитку сфери] [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 1 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4021229-ocilnica-mksk-provela-onlajnzustrici-z-predstavnikami-ponad-100-zakladiv-kulturi.html>.

104. Сагайдак, Ольга. Хто врятує зруйновану спадщину? У Мінкульті заявили про створення спеціального Фонду, який запрацює через... три роки [Електронний ресурс] / Ольга Сагайдак, Володимир Воробей ; [розмовляла] Дар'я Лобанок // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 7 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.08.2025.

<https://life.pravda.com.ua/culture/minkult-stvoriv-fond-dlya-zberezhennya-kulturnoji-spadshchini-v-ukrajini-309640/>.

Про плани МКСКУ створити Укр. фонд культурної спадщини для консервації та відновлення пошкоджених нерухомих об'єктів культурної спадщини, реставрації рухомих об'єктів спадщини, а також будівництва додаткових фондосховищ для евакуації і реставрації музейних колекцій, та коментарі голови Коаліції дієвців культури О. Сагайдак і директора агенції економічного розвитку РРВ В. Воробей щодо створення нової інституції, його розташування, фінансування та підпорядкування, хто має його очолити і скільки часу потрібно на все це.

105. У МКСК [Міністерстві культури та стратегічних комунікацій України] оцінили культурний розвиток Запоріжжя [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 12 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4024895-u-mksk-ocinili-kulturnij-rozvitok-zaporizza.html>.

Про робочу поїздку першої заступниці міністра культури та стратегічних комунікацій України Г. Григоренко до м. Запоріжжя.

106. Український фонд культурної спадщини планують створити восени – Бережна [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 18 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 18.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4026993-ukrainskij-fond-kulturnoi-spadsini-planuut-stvoriti-voseni-berezna.html>.

Коментар т. в. о. міністра культури та стратегічних комунікацій України Т. Бережної щодо джерел фінансування відбудови об'єктів культурної спадщини, зокрема про плани запуску восени ц. р. Укр. фонду культурної

спадщини, який працюватиме за кордоном, але спрямовуватиме кошти, залучені від партнерів, на відбудову, та програму «Велика реставрація», яка вже діє в Україні.

107. Уряд спростив процедуру облаштування безбар'єрного доступу до пам'яток культурної спадщини [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 14 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 14.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4025490-urad-sprostiv-proceduru-oblastuvanna-bezbarernogo-dostupu-do-pamatok-kulturnoi-spadsini.html>.¹

Див. № 7–9, 17, 63.

Регіональна культурна політика, культурно-мистецьке життя громад

108. Сліпченко, Катерина. Ровесник кількох поколінь [Електронний ресурс] / Катерина Сліпченко // Zaxid.net : [інтернет-вид.]. – 2025. – 4 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.08.2025.

https://zaxid.net/rovesnik_kilkoh_pokolin_n1616132.

Про створення у м. Луцьку культурного простору «Дім Пако» в будинку, де виріс письменник, перекладач і громадський діяч Ю. Покальчук (1941–2008), та про письменника і його родину. Проект, презентований під час Міжнародного літературного фестивалю «Фронтера», передбачає резиденцію для митців, майстерню, екскурсійний простір, подієвий майданчик і зимовий сад².

109. У Чернівцях презентували культурний проєкт «Херсонщина. Життя під прицілом» [Електронний ресурс] : [про хід та учасників презентації проєкту] / [Херсон. облдержадмін.] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 16 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4026418-u-chernivcah-prezentovali-kulturnij-proekt-hersonsina-zitta-pid-pricilom.html>.

110. Хушану, Анастасія. У Краснокутській громаді [(Харківська обл.)] створюють аудіовізуальний перформанс про репресованих кобзарів [в межах реалізації культурно-мистецького проєкту «ВІЦІЛЮ» ГО Green Art Tour] [Електронний ресурс] / Анастасія Хушану // Слобід. край : [інтернет-версія]. – 2025. – 4 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.08.2025.

<https://www.slk.kh.ua/oblast-online/krasnokutsk/kobzarska-spadsina-ozive-v-kulturnomu-proekti-na-harkivsini.html>.

¹ Див. також: МКСК [Міністерство культури та стратегічних комунікацій України] працюватиме над безбар'єрною комунікацією та доступом до культурної спадщини [Електронний ресурс] : [коментар тимчасово виконувачки обов'язки міністра культури та стратегічних комунікацій України Тетяни Бережної в телеєфірі] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. 2025. 19 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 19.08.2025. <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4027301-mksk-pracuvatime-nad-bezbarernou-komunikacieu-ta-dostupom-do-kulturnoi-spadsini.html>.

² Див. також: «Дім Пако»: нове життя старого дому родини Покальчуків у Луцьку [Електронний ресурс] // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. 2025. 5 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 05.08.2025. <https://www.volynnews.com/news/all/dim-pako-nove-zhyttia-staroho-domu-rodyny-pokalchukiv-u-lutsku>; У Луцьку [платформа «Фронтера» та «Алгоритм дій»] представили проєкт ревіталізації будинку Покальчука [проєкт «Дім Пако»] [Електронний ресурс] // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. 2025. 2 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 04.08.2025. <https://chytomo.com/u-lutsku-predstavlyi-proiekt-revitalizatsii-budynku-pokalchuka/>.

111. Як будувати привабливе й стійке місто: панельна дискусія в рамках Днів ідей у Луцьку [Електронний ресурс] / Аспен Інститут Київ // LB.ua : [сайт]. – 2025. – 5 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.08.2025.

https://lb.ua/blog/aspen_institute_kyiv/689956_yak_buduvati_privablive_y_stiye.html.

Про панельну дискусію «Успішне місто: що формує привабливість і стійкість міського життя» у межах Дня ідей, зокрема про роль мистецтва у формуванні успішності міста. Організатори заходу – Аспен Інститут Київ та Є. Гребенніков у партнерстві з платформою «Алгоритм дій», MR. SCRUBBER, Г. Зеленюком та Л. Джулінським.

Див. № 20–22, 138, 160, 164, 269.

Фінанси, матеріально-технічний стан та забезпечення закладів галузі

112. На Хортиці [на території Національного заповідника «Хортиця» у м. Запоріжжі] збудують сховище подвійного призначення – для музейних експонатів і протирадіаційне укриття [Електронний ресурс] : [Кабінет Міністрів України затвердив порядок використання коштів держбюджету для реалізації інвестиційного проєкту з будівництва сховища] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 14 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4025664-na-hortici-zbuduut-shovise-podvijного-priznacenna-dla-muzejnih-eksponativ-i-protiradiacijne-ukritta.html>.

113. [Прем'єр-міністерка України Юлія] Свиріденко: Уряд запускає гранти для креативних підприємців [Електронний ресурс] / підгот. Іван Чепайкін // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2025. – 27 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.08.2025.

<https://zn.ua/ukr/ECONOMICS/sviridenko-urjad-zapuskaje-hranti-dlja-kreativnikh-pidприємств.html>.

Про ухвалення Кабінетом Міністрів України рішення про запуск спеціальних умов програми «Власна справа», що дозволить креативним підприємцям отримувати державну підтримку.

Див. № 2, 101, 106, 131, 164.

Український культурний фонд

114. Український культурний фонд планує подвоїти фінансування мистецьких проєктів у регіонах [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 14 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4025625-ukrainskij-kulturnij-fond-planue-podvoiti-finansuvanna-misteckih-proektiv-u-regionah.html>.

Див. № 64.

Правові питання галузі

115. Карлащук, Віолетта. [Касаційний господарський] Суд поставив крапку у справі про забудову охоронних земель довкола [Національного] музею [народної архітектури та побуту України] у Пирогові: яке рішення [Електронний

ресурс] / Віолетта Карлащук // Суспільне. Київ : [сайт]. – 2025. – 5 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.08.2025.

<https://suspilne.media/kyiv/1083293-sud-postaviv-krapku-u-spravi-pro-zabudovu-ohoronnih-zemel-dovkola-muzeu-u-pirogovi-ake-risenna/>.¹

116. Прокуратура вимагає від власника зберегти історичну садибу Барбана у Києві [Електронний ресурс] / [Київ. міська прокуратура] // Твоє місто : медіахаб : [портал]. – 2025. – 5 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.08.2025.

https://tvoemisto.tv/news/prokuratura_vymagaie_vid_vlasnyka_zberegty_istorychnu_sadybu_barbana_u_kyievi_178440.html.

Про звернення Київської міської прокуратури з позовом до Київського окружного адміністративного суду аби зобов'язати власника пам'ятки архітектури місцевого значення – історичної садиби Барбана в м. Києві укласти охоронний договір та виконати консерваційні та протиаварійні роботи для збереження пам'ятки.

117. Реставрація музею в Херсоні: керівнику будкомпанії [заочно] оголосили підозру [у заволодінні 28,4 млн грн під час реставрації Херсонського обласного художнього музею імені Олексія Шовкуненка] [Електронний ресурс] / [Херсон. обласна прокуратура] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 4 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4022108-restavracia-muzeu-v-hersoni-kerivniku-budkompanii-ogolosili-pidozru.html>.

Див. № 137, 282.

Нормативно-правове забезпечення галузі

118. Кулик, Андрій. Верховна Рада [України] ухвалила закон про національну пам'ять: нові назви вулиць не змінюватимуться 10 років [Електронний ресурс] / Андрій Кулик // Фокус : [інтернет-версія]. – 2025. – 21 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.08.2025.

<https://focus.ua/uk/ukraine/720491-verhovna-rada-uhvalila-zakon-pro-nacionalnu-pam-yat-novi-nazvi-vulic-ne-zminyuvatimutsya-10-rokiv>.

Про ухвалення народними депутатами України законопроекту №13273 «Про засади державної політики національної пам'яті Українського народу», який визначає повноваження Укр. інституту нац. пам'яті, закріплює нові терміни та встановлює порядок перейменувань, демонтажу символіки й увічнення історичних подій.

Освіта. Кадри

119. Максимчук, Віра. Інтеграція навчальних суспільно-гуманітарних дисциплін навколо постаті Василя Вишиваного в освітньому просторі коледжу [Електронний ресурс] / Віра Максимчук, Марина Ящук // Бібл. вісн. :

¹Див. також: Марків, Наталка. Верховний Суд став на бік Музею народної архітектури та побуту у Пирогові [Електронний ресурс] / Наталка Марків // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. 2025. 6 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 10.08.2025. <https://vechirniy.kyiv.ua/news/115798/>.

[інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 87–92. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

http://bv.nbuv.gov.ua/cgi-bin/bv/jrn.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=bv&Z21ID=-&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=bv_2025_2_15.

Про можливості інтеграції навчальних суспільно-гуманітарних дисциплін навколо постаті Василя Вишиваного (Вільгельма Франца фон Габсбург-Лотаринзького, 1895–1948). Представлено методичні рекомендації, що сприяють формуванню цілісного світогляду здобувачів освіти та розвитку їх національної свідомості. Також розглядається можливість використання сучасних технологій, таких як VR-тури, навчальні блоги та соціальні мережі, для популяризації постаті Василя Вишиваного серед здобувачів освіти.

120. Рибчинська, Зоряна. Культурна освіта: змінюватися доведеться всім [Електронний ресурс] / Зоряна Рибчинська, Уляна Мороз ; [інтерв'ю вела] Анастасія Платонова // LB.ua : [сайт]. – 2025. – 5 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.08.2025.

https://lb.ua/culture/2025/08/05/689774_kulturna_osvita_zminyuvatisya.html.

Голова кафедри культурології Укр. католицького університету і директорка – художня керівниця Львівського акад. обл. театру ляльок про поточний стан справ з культурною освітою в Україні. Також про те, що робити з рудиментарним управлінським підходом держави до сфери освіти (необхідна системна реформа освіти) і чому майбутнє за університетами із сильними спільнотами.

Навчальні заклади культури (спеціалізовані школи, коледжі, вищі заклади освіти)

Див. № 43, 131.

Початкова мистецька освіта

Див. № 50.

Кадри

121. У Львові управління культури [міської ради] очолила Марта Бешлей [Електронний ресурс] : [про нову очільницю] / [Львів. міськрада] // Високий Замок : [інтернет-версія]. – 2025. – 1 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.08.2025.

<https://wz.lviv.ua/news/536916-u-lvovi-upravlinnia-kultury-ocholya-marta-beshlei>.

Див. № 236.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

122. МКСК [Міністерство культури та стратегічних комунікацій України] та фундація AI for Good посилять співпрацю з документування воєнних злочинів [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 15 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4026135-mksk-ta-fundacia-ai-for-good-posilat-spivpracu-z-dokumentuvanna-voennih-zlociniv.html>.

Про зустріч заступника міністра культури та стратегічних комунікацій України з питань європейської інтеграції А. Наджоса з генеральним директором фондації AI for Good Д. Ходсоном, під час якої, зокрема, обговорювалися питання підготовки друкованої книги на основі свідчень із платформи Svidok.org українською й англійською мовами, один із розділів буде присвячено руйнуванню культурної спадщини України.

123. Наджос, Андрій. Андрій Наджос, заступник міністра культури та стратегічних комунікацій: Спільні пошукові роботи – важливий інструмент зниження політичної напруги [Електронний ресурс] / Андрій Наджос ; [розмовляла] Вікторія Шевченко // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 6 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/4022728-andrij-nadzos-zastupnik-ministra-kulturi-ta-strategicnih-komunikacij.html>.

Заступник міністра культури та стратегічних комунікацій України з питань європейської інтеграції про перебіг спільних українсько-польських пошуково-ексгумаційних робіт на території колишнього цвинтаря в районі Збойща на околиці м. Львова, плани проведення аналогічних робіт в інших регіонах України та на території Польщі та про те, як проведення таких робіт впливає на взаємовідносини та довіру між народами України й Польщі.

124. Німеччина пропонує розглянути ініціативу проведення спільного з Україною року культури – МКСК [Міністерство культури та стратегічних комунікацій України] [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 21 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4028091-nimeccina-proponue-rozglanuti-iniciativu-provedenna-spilnogo-z-ukrainou-roku-kulturi-mksk.html>.

Про онлайн-зустріч т. в. о. міністра культури та стратегічних комунікацій України Т. Бережної з уповноваженим федерального уряду ФРН з питань культури та медіа, державним міністром В. Ваймером, під час якої обговорювались питання двосторонньої співпраці, зокрема у сфері збереження культурної спадщини, підтримки мистецьких ініціатив та відновлення пошкоджених культурних об'єктів.

125. Очільниця МКСК [Міністерства культури та стратегічних комунікацій України] запросила Японію посилити партнерство у захисті культурної спадщини [під час спільної зустрічі Прем'єр-міністерки України Юлії Свириденко, очільниці МКСКУ Тетяни Бережної з Надзвичайним і Повноважним Послом Японії в Україні Накагоме Масаші] [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 2 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4021452-ocilnica-mksk-zaprosila-aponiu-posiliti-partnerstvo-u-zahisti-kulturnoi-spadsini.html>.

126. Очілниця МКСК [Міністерства культури та стратегічних комунікацій України Тетяна Бережна у м. Токіо] обговорила з японськими партнерами [міністром закордонних справ Японії Такеші Івая та віцепрезидентом Японського агентства міжнародного співробітництва (JICA) Кацурою Міядзакі] підтримку українських медіа [та питання співпраці щодо збереження культурної спадщини] [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 5 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4022283-ocilnica-mksk-obgovorila-z-aponskimi-partnerami-pidtrimku-ukrainskih-media.html>.

127. Помернюк, Лілія. «Ми більше не просимо, а формуємо сенси», – Андрій Любка про зміну голосу України у світі [Електронний ресурс] / Лілія Помернюк // Район. Культура : [сайт]. – 2025. – 7 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.08.2025.

<https://kultura.rayon.in.ua/topics/826715-mi-bilshe-ne-prosimo-a-formulyuemo-sensi-andriy-lyubka-pro-zminu-golosu-ukraini-u-sviti>.

Розповідь письменника А. Любки про те, як змінилося сприйняття України у світі та що ми можемо запропонувати Заходу, культурну дипломатію, травми післявоєнних суспільств, чому зараз знову є запит на художню літературу, свій новий роман. Публічна розмова з письменником під час V Міжнародного літературного фестивалю «Фронтера» в м. Луцьку.

128. Представники МКСК [Міністерства культури та стратегічних комунікацій України] і проєкту RES-POL [Rapid Expert Support for Culture and Media Policies in Ukraine (Швидка експертна підтримка політики у сфері культури та медіа в Україні), що реалізується за підтримки ЄС] обговорили інституційний розвиток та пріоритети політики у сфері культури [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 8 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4023686-predstavniki-mksk-i-proektu-respol-obgovorili-institucijni-rozvitok-ta-prioriteti-politiki-u-sferi-kulturi.html>.

129. Пшенична, Олександра. Голоси, що звучать. Українсько-данський проєкт Voices of Defenders [Електронний ресурс] / Олександра Пшенична // Сенсор: медіа про культуру : [сайт]. – 2025. – 28 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.08.2025.

<https://sensormedia.com.ua/culture/golosy-shho-zvuchat-ukrayinsko-danskyj-proyekt-voices-of-defenders/>.

Про проєкт «Голоси захисників» – українсько-данську ініціативу, що надає молодим ветеранам можливість поділитися своїм досвідом війни через мистецькі практики, триватиме протягом 2025–2027 рр., включатиме новели, інтерв'ю та аудіоверсії текстів, озвучених самими ветеранами.

130. Тернопільщина [Тернопільська обласна державна адміністрація] передала [через Посольство України в Молдові] книжки українським дітям у Молдові [Електронний ресурс] / [Посольство України у Молдові] // Укрінформ :

[інтернет-платформа]. – 2025. – 1 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4021146-ternopilsina-peredala-knizki-ukrainskim-ditam-u-moldovi.html>.

131. Ткаленко, Валерія. ЮНЕСКО та Мінкульт відновлять бібліотеку Короленка та Університет мистецтв у Харкові [Електронний ресурс] / Валерія Ткаленко // Слобід. край : [інтернет-версія]. – 2025. – 29 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.08.2025.

<https://www.slk.kh.ua/oblast-online/harkiv/unesko-ta-minkult-vidnovlat-dva-zakladi-kulturi-harkova-poskodzeni-obstrilami.html>.

Про підписання МКСКУ меморандумів про співпрацю з Представництвом ЮНЕСКО в Україні та національними закладами культури – Харківською держ. наук. бібліотекою ім. В. Короленка та Харківським нац. університетом мистецтв ім. І. Котляревського.

132. У МКСК [Міністерстві культури та стратегічних комунікацій України] обговорили з польським представником підготовку до церемонії перепоховання виявлених у Пужниках [(Тернопільська обл.)] останків [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 15 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4026103-u-mksk-obgovorili-z-polskim-predstavnikom-pidgotovku-do-ceremonii-perepohovanna-viavlenih-u-puznikah-ostankiv.html>.

Про зустріч т. в. о. міністра культури та стратегічних комунікацій України Т. Бережної, заступника міністра з питань європейської інтеграції А. Наджоса та заступниці міністра з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації А. Бондар з тимчасовим повіреним у справах Республіки Польща в Україні П. Лукасевичем.

133. У МКСК [Міністерстві культури та стратегічних комунікацій України] обговорили ключові напрямки співпраці з Польщею [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 25 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4029466-u-mksk-obgovorili-klucovi-napramki-spivpraci-z-polseu.html>.

Про зустріч т. в. о. міністра культури та стратегічних комунікацій України Т. Бережної з головою комісії із закордонних справ Сейму Республіки Польща, очільником Ради з питань співпраці з Україною П. Ковалем, під час якої обговорили ключові напрями співпраці в гуманітарній сфері, а також питання збереження історичної спадщини та реалізацію домовленостей, досягнутих на Конференції з питань відновлення України у м. Римі (Італія).

134. У МКСК [Міністерстві культури та стратегічних комунікацій України] обговорили шляхи посилення співпраці з ЮНЕСКО [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ :

[інтернет-платформа]. – 2025. – 13 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4025090-u-mksk-obgovorili-slahi-posilenna-spivpraci-z-unesko.html>.

Про зустріч т. в. о. міністра культури та стратегічних комунікацій України Т. Бережної та заступниці міністра з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації А. Бондар з головою Представництва ЮНЕСКО в Україні К. Децці Бардескі, на якій обговорили спільні проєкти, стратегічні пріоритети та шляхи посилення співпраці у сферах культури, медіа та цифрової трансформації.

135. Україна запросила Японію до культурного обміну – МКСК [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 4 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4021915-ukraina-zaprosila-aponiu-do-kulturnogo-obminu-mksk.html>.

Про зустріч т. в. о. міністра культури та стратегічних комунікацій України Т. Бережної в межах візиту до Японії з міністеркою освіти, культури, спорту, науки і технологій Японії Абе Тошіко, під час якої обговорювались питання культурного обміну між країнами

136. Dubrovina, Lyubov. Intercultural dialogue between Ukraine and Austria: historical traditions and contemporary practices = Українсько-австрійський міжкультурний діалог: історичні традиції та сучасні практики [Електронний ресурс] / Lyubov Dubrovina, Liudmyla Demianiuk // Бібл. вісн. : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 4–13. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

http://bv.nbuv.gov.ua/cgi-bin/bv/jrn.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=bv&Z21ID=&-S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILEA=&2_S21STR=bv_2025_2_4.

Про двосторонні відносини України та Австрії – від спільної спадщини періоду Габсбурзької монархії до сучасних моделей культурної дипломатії та стратегічного партнерства, зокрема в контексті євроінтеграційного курсу України та актуальних викликів війни. Здійснено міждисциплінарний огляд українсько-австрійського міжкультурного співробітництва, у тому числі в контексті міжнародної бібліотечної взаємодії.

Див. № 7–9, 25, 26, 43, 50–52, 87, 94–96, 106, 177.

Євроінтеграція України

137. Буняк, Валерія. [Президент України Володимир] Зеленський підписав закон про набуття чинності угоди з ЄС щодо участі України у програмі «Креативна Європа» [Електронний ресурс] / Валерія Буняк // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 1 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 01.08.2025.

<https://detector.media/infospace/article/243101/2025-08-01-zelensky-pidpysav-zakon-pro-nabuttya-chynnosti-ugody-z-ies-shchodo-uchasti-ukrainy-u-programi-kreatyvna-ievropa/>.

138. Розвиток Києва та можливості використання фондів ЄС: відбувся круглий стіл щодо доступних програм на 2025/26 роки [Електронний ресурс] : [про захід, присвячений розширенню участі структурних підрозділів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) у грантових програмах Європейського Союзу] // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 14 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.08.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/116142/>.

Див. № 136.

Український інститут

Див. № 69.

Міжнародні фестивалі, конкурси, свята, дні культури, конференції, конгреси, міждисциплінарні проєкти

139. XVI [Міжнародний поетичний фестиваль] Meridian Czernowitz оголосив програму заходів [Електронний ресурс] // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2025. – 22 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.08.2025.

<https://chytomo.com/xvi-meridian-czernowitz-oholosyv-prohramu-zakhodiv/>.

140. Райська, Єва (Маріанна Максимова). Місяць авторських читань у Львові: як література 10 років творить міжкультурний діалог [Електронний ресурс] / Єва Райська (Маріанна Максимова) // LB.ua : [сайт]. – 2025. – 9 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.08.2025.

https://lb.ua/culture/2025/08/09/690536_misyats_avtorskih_chitan_lvovi_yak.html.

Про Х «Місяць авторських читань» у м. Львові – мандрівний літературний фестиваль Центрально-Східної Європи та історію його заснування. Фестиваль об'єднує письменників, перекладачів і культурних діячів з України, Чехії, Словаччини та Польщі, створюючи платформу для міжкультурного діалогу та нових літературних сенсів.

141. [У межах міжнародної конференції «Гельсінкі+50» українські Правозахисниці зустрілись із представником ОБСЄ зі свободи медіа [Яном Браату]: обговорили переслідування журналістів [та загрози свободі слова] на окупованих територіях [Електронний ресурс] // Громад. простір : [портал]. – 2025. – 8 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.08.2025.

<https://www.prostir.ua/?news=pravozahysnytsi-zustrilys-iz-predstavnykom-obse-zi-svobody-media-obhovoryly-peresliduvannya-zhurnalistiv-na-okupovanyh-terytoriyah>.

142. Україна подякувала партнерам в Національний день на виставці ЕХРО 2025 [Електронний ресурс] // День : [інтернет-версія]. – 2025. – 5 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.08.2025.

<https://day.kyiv.ua/news/050825-ukrayina-podyakuvala-partneram-v-natsionalny-den-na-vystavtsi-expo-2025>.

Про заходи Національного дня України в межах Всесвітньої виставки EXPO 2025 в м. Осаці (Японія).¹

143. Україна представила досвід культурної стійкості на симпозіумі у Фінляндії [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 4 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4022016-ukraina-predstavila-dosvid-kulturnoi-stijkosti-na-simpoziumi-u-finlandii.html>.

Про виступ заступниці міністра культури та стратегічних комунікацій України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації А. Бондар на міжнародному симпозіумі Re-Renovate, що відбувся у м. Оулу (Фінляндія) в межах програми «Oulu 2026 – Європейська столиця культури».

Див. № 29.

Міжнародний літературний фестиваль «Фронтера» (м. Луцьк)²

144. Большакова, Анастасія. Вийти за межі книжкової бульбашки. Фестиваль «Фронтера» у Луцьку поєднав літературу з музикою, стендапом і театром [Електронний ресурс] : [про хід та підсумки проведення заходу] / Анастасія Большакова // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 5 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.08.2025.

<https://life.pravda.com.ua/culture/yak-vidbulasya-frontera-u-lucku-reportazh-up-309598/>.

145. Максимець, Марічка. 82 учасники, 23 події та понад 2 тисячі відвідувачів: як пройшов V Міжнародний літературний фестиваль «Фронтера» [Електронний ресурс] / Марічка Максимець // Лірум: медіа про нову укр. культуру : [інтернет-вид.]. – 2025. – 7 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.08.2025.

<https://liroom.com.ua/news/frontera-results/>.

146. Як минув фестиваль «Фронтера» у Луцьку [Електронний ресурс] // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2025. – 7 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.08.2025.

<https://chytomo.com/iak-mynuv-festyval-frontera-u-lutsku/>.

Див. № 127.

Підтримка України у світі

147. Вуйцицький, Казімеж. Історик Казімеж Вуйцицький: Польща потребує українців, навіть якщо популісти кажуть інше [Електронний ресурс] / Казімеж

¹Див. також: Большакова, Анастасія. На Всесвітньому EXPO в Японії відбувся Національний день України [Електронний ресурс] / Анастасія Большакова // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. 2025. 6 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 07.08.2025. <https://life.pravda.com.ua/culture/na-vsесvitnomu-expo-v-yaponiji-proveli-nacionalniy-den-ukrajini-309613/>.

²Див. також: Мельничук, Тетяна. «Ми шукаємо образ України у світі та образ світу в Україні»: як пройшов [міжнародний] літературний фестиваль «Фронтера» в Луцьку [Електронний ресурс] / Тетяна Мельничук // Район. Культура : [сайт]. 2025. 6 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 06.08.2025. <https://kultura.rayon.in.ua/news/826225-mi-shukaemo-obraz-ukraini-u-sviti-ta-obraz-svitu-v-ukraini-yak-proyshov-literaturniy-festival-frontera-v-lutsku>.

Вуйціцький ; [інтерв'ю вела] Леся Вакулюк // Еспресо : [сайт]. – 2025. – 10 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.08.2025.

<https://espresso.tv/kultura-ne-robity-z-tragedii-politiku-polskiy-istorik-kazimezh-vuytsitskiy-pro-volin-i-rol-rosii>.

Польський історик і публіцист про те, чому вважає Україну ключовою країною Східної Європи та як бачить спільне майбутнє наших народів.

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ РОБОТА. ДОЗВІЛЛЯ

Методи і форми культурно-дозвілєвої роботи

Дозвілля

Див. № 5.

НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ. АМАТОРСТВО

148. Етнопроект «Баба Єлька» створив освітній ролик про традиційні танці Кіровоградщини [Електронний ресурс] / [Етнолабораторія «Баба Єлька»] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 18 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 18.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4026910-etnoproekt-baba-elka-stvoriv-osvitnij-videourok-pro-tradicijni-tanci-kirovogradsini.html>.

Фольклор

149. Лесів, Василь. Журналіст, письменник, краєзнавець і фольклорист Василь Лесів видав книжку українських народних байок рідного села «Благословення Тата – Вічного Дуба-Нелиня» [Електронний ресурс] / Василь Лесів ; [інтерв'ю записав] Ігор Лазоришин // Галичина : [інтернет-версія]. – 2025. – 23 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.08.2025.

<https://galychyna.if.ua/analytic/zhurnalist-pismennik-krayeznavets-i-folklorist-vasil-lesiv-vidav-knizhku-ukrayinskih-narodnih-bayok-ridnogo-sela-blagoslovennya-tata-vichnogo-duba-nelinya>.

Письменник, краєзнавець, етнограф і фольклорист, журналіст про роботу над збіркою народних байок «Благословення Тата – Вічного Дуба-Нелиня» (вид-во «Місто НВ», 2025) та про те чи ще живуть сьогодні байки у народі.

Див. № 85.

Народні свята та обряди

150. Галайчук, Володимир. «Коли діти не ведуться»: традиційні народні уявлення українців про ранню дитячу смертність [Електронний ресурс] : [про народні звичаї, обряди та світоглядні уявлення, пов'язані із ранньою дитячою смертністю] / Володимир Галайчук // Народознав. зошити : [інтернет-версія]. – 2025. – № 3. – С. 613–624. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.08.2025.

<https://nz.lviv.ua/2025-3-13/>.

Персоналії фольклористів, етнографів, етнологів

151. Гілевич, Ігор. [Етнолог, педагог] Калістрат Добрянський [(1907–1975)]: штрихи до біографії та наукової діяльності до кінця 1930-х років [Електронний ресурс] / Ігор Гілевич // Народознав. зошити : [інтернет-версія]. – 2025. – № 3. – С. 639–658. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.08.2025.

<https://nz.lviv.ua/2025-3-16/>.

152. Трейтяк, Ольга. Збирати те, що не вмирає: історія (забутого?) Олександра Малинки [Електронний ресурс] / Ольга Трейтяк // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2025. – 19 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 20.08.2025.

<https://tyzhden.ua/zbyraty-te-shcho-ne-vmiraie-istoriia-zabutoho-oleksandra-malynky/>.

Про життя і творчий доробок етнографа і фольклориста О. Малинки (1865–1941). До 160-річчя від дня народження.

Див. № 84.

До 80-річчя від дня народження етнологині О. Сапеляк

153. Виноградська, Галина. Мистецький доробок Оксани Сапеляк [як майстрині вишивки] [Електронний ресурс] / Галина Виноградська // Народознав. зошити : [інтернет-версія]. – 2025. – № 3. – С. 716–728. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.08.2025.

<https://nz.lviv.ua/2025-3-23/>.

154. Дяків, Володимир. Оксана Сапеляк і сучасна історична наука: традиції та новаторство [Електронний ресурс] : [про наукову діяльність етнологині] / Володимир Дяків // Народознав. зошити : [інтернет-версія]. – 2025. – №3. – С. 702–706. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 12.08.2025.

<https://nz.lviv.ua/2025-3-21/>.

155. Никорак, Олена. Наукові студії Оксани Сапеляк про українську спільноту в Аргентині [Електронний ресурс] : [про монографію етнологині «Українська спільнота в Аргентині: історико-етнологічний аспект». Львів: Червона калина, 2008. 286 с.] / Олена Никорак // Народознав. зошити : [інтернет-версія]. – 2025. – № 3. – С. 707–715. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 12.08.2025.

<https://nz.lviv.ua/2025-3-22/>.

Творчі звіти, конкурси, фестивалі, свята мистецтв

156. В урочищі Нечимне [(Волинська обл.)] відбувся сьомий [благодійний] етнофестиваль «На гостини до Лесі» [Електронний ресурс] : [про програму і хід фестивалю] // Район. Ковель : [сайт]. – 2025. – 4 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.08.2025.

<https://kowel.rayon.in.ua/news/825877-v-urochishchi-nechimne-vidbuvsya-somiy-etnofestival-na-gostini-do-lesi>.

157. Катаєва, Марія. У столиці стартує Фестиваль перших п'єс, написаних ветеранами [Електронний ресурс] : [про програму] / Марія Катаєва // Вечір. Київ :

[інтернет-версія]. – 2025. – 26 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.08.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/116580/>.

158. У Миколаєві проходить фестиваль-ярмарок крафтової продукції з таврійським розписом [«Синьоока перлина Миколаївщини», у межах якого, зокрема, було презентовано третє видання книги про таврійський розпис] [Електронний ресурс] : [про хід та учасників фестивалю] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 10 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4024179-u-mikolaevi-prohodit-festivalarmarok-kraftovoi-produkcii-z-tavrijskim-rozpisom.html>.

Міжнародне співробітництво

Міжнародні фестивалі

159. Україну представили на Міжнародному фестивалі у Швейцарії [Електронний ресурс] / [Посольство України у Швейцарії] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 20 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4027547-ukrainu-predstavili-na-miznarodnomu-festivali-u-svejcarii.html>.

Про участь Вінницького ансамблю танцю та музики «Радість» у Міжнародному фестивалі фольклору (Rencontres de folklore internationales Fribourg) у м. Фрібурзі (Швейцарія).

Види і жанри аматорства

Образотворче аматорство та народні художні промисли

160. На Вінниччині [у с. Клембівка Ямпільської громади] відкрили центр збереження традицій клембівської вишивки [Електронний ресурс] / [Ямпіл. міськрада] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 20 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4027597-na-vinniccini-vidkrili-centr-zberezenna-tradicij-klembivskoi-visivki.html>.

161. Перевертнюк, Ігор. Майстерня «Серпанок» як творчо-експериментальна лабораторія з відтворення народного одягу [Електронний ресурс] : [про створення та діяльність майстерні ручного ткацтва у м. Радивиліві (Рівненська обл.)] / Ігор Перевертнюк // Народознав. зошити : [інтернет-версія]. – 2025. – № 3. – С. 578–588. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.08.2025.

<https://nz.lviv.ua/2025-3-10/>.

162. У Чернівцях [Буковинському центрі культури та мистецтва] відкрили виставку [«Іканича: маріупольська писанка»] відтворених [заслуженим майстром народної творчості України Зоєю Сташук] писанок етнічних греків Маріуполя [із знищеної російськими окупантами колекції Маріупольського краєзнавчого музею (Донецька обл.)] [Електронний ресурс] // Укрінформ :

[інтернет-платформа]. – 2025. – 15 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4026098-u-chernivcah-vidkrili-vistavku-vidtvorenih-pisanok-etnicnih-grekiv-mariupola.html>.

Див. № 60, 158.

Виставки

163. Островская, Марина. «Разноцветный космос» в петриковской росписи Оксаны Криворучко [Електронний ресурс] / Марина Островская // Півд. правда : [інтернет-версія]. – 2025. – 11 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.08.2025.

<http://www.up.mk.ua/ru/articles/164954>.

Виставка «Різнокольоровий космос» робіт майстрині петриківського розпису О. Криворучко в Центральній міській бібліотеці ім. М. Кропивницького ЦБС для дорослих м. Миколаєва. Коментар художниці про виставку та свою творчість.

Див. № 58.

Хореографічне аматорство

Див. № 148.

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА. БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО. ЧИТАННЯ

164. Сливка, Оксана. Виявлення та поширення кращих практик модернізації бібліотек через обласний конкурс-рейтинг «Культурний патрон громади» на Рівненщині / Оксана Сливка // Бібл. планета. – 2025. – № 2. – С. 33–36.

Про конкурс «Культурний патрон громади», мета якого – виявлення та поширення кращих практик модернізації бібліотек, здійсненої за сприяння органів місцевого самоврядування територіальних громад Рівненської обл., а також про підсумки четвертого конкурсу (2025). Організатори – Рівненська ОУНБ та обласне відділення Укр. бібліотечної асоціації.

Див. № 3, 25, 57, 191, 219.

Міжнародне співробітництво в галузі бібліотечної справи

165. Бойко, Олеся. Бібліотека УКУ ініціювала зміни до класифікації книжок у Бібліотеці Конгресу США [Електронний ресурс] / Олеся Бойко // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2025. – 7 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.08.2025.

<https://chytomo.com/biblioteka-uku-initsiiuvala-zminy-do-klasifikatsii-knyzhok-u-bibliotetsi-kongresu-ssha/>.

Про затвердження Бібліотекою Конгресу США змін у своїй класифікації книг з історії України за пропозиціями бібліотеки Укр. католицького університету (м. Львів). Завдяки ініціативі бібліотеки історія України отримала окремий розділ із деталізацією за періодами та містами, а терміни, що відображали радянські чи російські наративи, було виправлено.

166. В Україні почала працювати мобільна бібліотека «Буксінь» [Електронний ресурс] // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2025. – 9 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.08.2025.

<https://chytomo.com/v-ukraini-pochala-pratsiuvaty-mobilna-biblioteka-buksin/>.

Про старт проєкту «Буксінь» – мобільну бібліотеку в обладнаному автобусі, що курсує країною та надає доступ до літератури громадам. Окрім книжок, бібліобус пропонує інтерактивні читання, ігри та культурні активності для дітей і дорослих. Ініціативу було реалізовано за підтримки британських меценатів і Благодійного фонду «Бібліотечна країна», який отримав нагороду Public Library Champion Award 2025.

167. Дем'янюк, Людмила. 18-й Віденський семінар для співробітників Австрійських бібліотек за кордоном [Електронний ресурс] / Людмила Дем'янюк, Галина Безпала // Бібл. вісн. : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 110–111. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

http://bv.nbuv.gov.ua/cgi-bin/bv/jrn.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=bv&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=bv_2025_2_24.

Про хід та учасників 18-го Віденського тижневого семінару з підвищення кваліфікації бібліотекарів Австрійських бібліотек за кордоном за темами: «Бібліотеки і сталий розвиток» та «Книжкова культура і література в епоху штучного інтелекту» (22–28 вересня 2024 р.) та участь у заході наукових співробітників НБУВ (м. Київ).

168. Дем'янюк, Людмила. 19-й Віденський семінар для співробітників Австрійських бібліотек за кордоном. Австрійський бібліотечний конгрес 2025 р. [Електронний ресурс] : [про хід та учасників, зокрема, участь у заходах наукових співробітників Національної бібліотеки України ім. Володимира Вернадського (м. Київ)] / Людмила Дем'янюк, Галина Безпала // Бібл. вісн. : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 112–114. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

http://bv.nbuv.gov.ua/cgi-bin/bv/jrn.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=bv&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=bv_2025_2_25.

169. Дем'янюк, Людмила. Австрійська бібліотека в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського [(м. Київ)]: соціокультурний аспект діяльності [Електронний ресурс] / Людмила Дем'янюк, Галина Безпала // Бібл. вісн. : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 51–59. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

http://bv.nbuv.gov.ua/cgi-bin/bv/jrn.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=bv&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=bv_2025_2_10.

170. Німеччина повернула Україні унікальні видання XIX–XX століть [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] //

Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 19 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4027356-nimeccina-povernula-ukraini-unikalni-vidanna-xixxx-stolit.html>.

Про передання МЗС України МКСКУ восьми видань, що вийшли в 1830–1906 рр. у друкарнях міст Берліна, Лейпцига, Штутгарта та Мюнхена. Книги поповняють бібліотечні фонди, зокрема, столичної НБУ ім. Ярослава Мудрого, Київського нац. університету ім. Т. Шевченка та НМАУ ім. П. Чайковського.

171. [Dubrovina L.] Ukrainian-Austrian relations on the path to sustainable development: V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine as a platform for intercultural interaction [Електронний ресурс] / [Dubrovina L.] // Бібл. вісн. : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 3. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

http://bv.nbuv.gov.ua/cgi-bin/bv/jrn.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=bv&Z21ID=-&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=bv_2025_2_3.

172. Marinkovic, Elisabeth. Kulturbrücke Buch – die Österreich-Bibliotheken im Ausland = Книжкові культурні мости – Австрійські бібліотеки за кордоном [зокрема в Україні] [Електронний ресурс] / Elisabeth Marinkovic // Бібл. вісн. : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 14–15. – Текст нім. та укр. мовами. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

http://bv.nbuv.gov.ua/cgi-bin/bv/jrn.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=bv&Z21ID=-&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=bv_2025_2_5.

Див. № 136, 189.

Робота бібліотек інших країн

173. Безпала, Галина. Проект Австрійські бібліотеки за кордоном [Електронний ресурс] / Галина Безпала // Бібл. вісн. : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 42–50. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

http://bv.nbuv.gov.ua/cgi-bin/bv/jrn.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=bv&Z21ID=-&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=bv_2025_2_9.

Про історію створення мережі «Австрійські бібліотеки за кордоном», тенденції її розвитку, роль і місце у зовнішній культурній політиці Австрії, значення проекту в контексті наукової і культурної співпраці між країнами Центральної і Південно-Східної Європи.

174. Залогіна, Олександра. Штучний інтелект та інформаційна грамотність користувачів: досвід закордонних бібліотек / Олександра Залогіна // Бібл. планета. – 2025. – № 2. – С. 23–27.

175. Höslinger-Finck, Annette. Heritage – Re-Cataloguing «Ruthenian» Titles at the Austrian National Library = Спільна спадщина: рекаталогізація «русинських» видань в Австрійській національній бібліотеці [(м. Відень)] [Електронний ресурс] : [про рекаталогізацію колекції «Ruthenica»] / Annette

Höslinger-Finck // Бібл. вісн. : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 24–36. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

http://bv.nbuv.gov.ua/cgi-bin/bv/jrn.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=bv&Z21ID=-&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=bv_2025_2_7.

176. Džidić, Šejla H. The Austrian library in Belgrade: a hub for culture, language, and learning = Австрійська бібліотека в Белграді: центр культури, мовних студій та навчання [Електронний ресурс] : [про діяльність закладу в Університетській бібліотеці «Светозар Маркович» у м. Белграді (Сербія)] / Šejla H. Džidić, Svjetlana M. Đelić // Бібл. вісн. : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 37–41. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

http://bv.nbuv.gov.ua/cgi-bin/bv/jrn.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=bv&Z21ID=-&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=bv_2025_2_8.

Див. № 172.

Мережа та типи бібліотек **Національні бібліотеки**

177. Дем'янюк, Людмила. «Австрійська драматургія на сцені українських театрів»: культурно-мистецька акція на театральній сцені Києва [Електронний ресурс] / Людмила Дем'янюк, Галина Безпала // Бібл. вісн. : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 117–120. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

http://bv.nbuv.gov.ua/cgi-bin/bv/jrn.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=bv&Z21ID=-&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=bv_2025_2_28.

Про культурно-мистецьку акцію «Австрійська драматургія на сцені українських театрів» – спільний проєкт Австрійської бібліотеки при НБУВ (м. Київ) та Київського акад. театру «Колесо». Захід відбувся за участі представників Посольства Австрії в Україні.

178. Дем'янюк, Людмила. Віденський модерн в Києві: презентація книги «Гуго фон Гофмансталь. Вибрана проза» у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського [(м. Київ)] [Електронний ресурс] / Людмила Дем'янюк, Галина Безпала // Бібл. вісн. : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 114–115. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

http://bv.nbuv.gov.ua/cgi-bin/bv/jrn.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=bv&Z21ID=-&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=bv_2025_2_26.

179. Дем'янюк, Людмила. Презентація збірки поезії Лізи Світлани Будар «Poesie der Sinnlichkeit» у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського [(м. Київ)] [Електронний ресурс] / Людмила Дем'янюк, Галина Безпала // Бібл. вісн. : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 116–117. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

http://bv.nbuv.gov.ua/cgi-bin/bv/jrn.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=bv&Z21ID=&-S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=bv_2025_2_27.

180. Носкіна, Наталія. Історична постать Вільгельма фон Габсбурга (Василя Вишиваного) на газетних сторінках українських та зарубіжних періодичних видань 1917–2024 рр. (за матеріалами виставки відділу формування та використання газетних фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського [(м. Київ)]) [Електронний ресурс] / Наталія Носкіна // Бібл. вісн. : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 100–102. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

http://bv.nbuv.gov.ua/cgi-bin/bv/jrn.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=bv&Z21ID=&-S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=bv_2025_2_20.

Див. № 167–169, 171, 190.

НБУ ім. Ярослава Мудрого

181. Зборовський, Анатолій. Українське мистецтво епохи тоталітаризму [Електронний ресурс] / Анатолій Зборовський // Крим. світлиця : [інтернет-версія]. – 2025. – 22 серп. (№ 34). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.08.2025.

<http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=27222>.

Презентація монографії «Шістдесят тоталітарних років: зображальне мистецтво України 1920 – 1980» доктора мистецтвознавства О. Роготченка в НБУ ім. Ярослава Мудрого (м. Київ).

Див. № 188, 189.

Наукові бібліотеки

Див. № 167–169, 171, 177–180, 190.

Обласні універсальні наукові бібліотеки

182. Літвінова, Єлизавета. Modosapiens у бібліотечному просторі : (з досвіду роботи відділу документів з економічних, технічних та природничих наук Обласної універсальної наукової бібліотеки імені Дмитра Чижевського (м. Кропивницький) з користувачами – представниками модної спільноти) / Єлизавета Літвінова, Марина Григор'єва // Бібл. планета. – 2025. – № 2. – С. 9–13.

Див. № 55, 61, 164, 192.

Публічні бібліотеки

Міські бібліотеки

183. Михайлик, Олександр. Бібліотечне краєзнавство. Це може і має бути цікавим / Олександр Михайлик, Світлана Булава // Бібл. планета. – 2025. – № 2. – С. 6–8.

Досвід краєзнавчої роботи Центральної районної бібліотеки ім. Г. Сковороди ЦБС Солом'янського району м. Києва.

184. Покришук, Наталія. На крилах поезії: щира зустріч із Наталією Химич / Наталія Покришук // Вінниччина. – 2025. – 6 серп. (№ 32). – С. 6.

Презентація збірки «Моя вільна Україна» поетеси, педагогині, волонтерки Н. Химич в Іллінецькій міській мультимедійній бібліотеці (Вінницька обл.).

185. У Львові пройшов масштабний книгообмін «Книжкова площа» [Електронний ресурс] : [про ініціативу, започатковану Львівською муніципальною бібліотекою у 2021 р.] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 17 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4026615-u-lvovi-projsov-masstabnij-knigoobmin-knizkova-plosa.html>.

186. Шматько, Олена. Книжкова магія пустомитівських бібліотек. Коли тактика «викинь телефон і читай» не працює! / Олена Шматько, Галина Максимчук // Бібл. планета. – 2025. – № 2. – С. 13–15.

Досвід роботи Пустомитівської публічної бібліотеки (Львівська обл.) із заохочення мешканців громади до читання та залучення користувачів.

Див. № 62, 163.

Селищні та сільські бібліотеки

187. Козицька, Тамара. Бібліотека в селі: серце громади та осередок знань : (з досвіду роботи Централізованої бібліотечної системи Хмельницької міської територіальної громади) / Тамара Козицька // Бібл. планета. – 2025. – № 2. – С. 17–22.

Основні напрями діяльності бібліотек

Організація обслуговування користувачів

Див. № 182.

Бібліотечні фонди (формування, дослідження, збереження)

188. Приклади індексування документів за УДК у Національній бібліотеці України імені Ярослава Мудрого [(м. Київ)] / підгот.: Світлана Білик, Лариса Ляшенко, Надія Марченко // Бібл. планета. – 2025. – № 2. – С. 39–40.

189. Сербін, Олег. Колекції рідкісних і цінних книг – як об'єкт збереження національної пам'яті держави / Олег Сербін // Бібл. планета. – 2025. – № 2. – С. 4–6.

Про фонди відділу рідкісних і цінних книг НБУ ім. Ярослава Мудрого (м. Київ) та співпрацю з Нац. бібліотекою Чеської Республіки (м. Прага) у межах проєкту «Мобільні станції для захисту та оцифрування бібліотечних фондів».

190. Шпак, Оксана. Рідкісна аркушева гравюра XVII століття в оправі інкунабули зі збірки Львівської національної наукової бібліотеки України імені Василя Стефаника: спроба реконструкції [Електронний ресурс] / Оксана Шпак // Народознав. зошити : [інтернет-версія]. – 2025. – № 3. – С. 537–545. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.08.2025.

<https://nz.lviv.ua/2025-3-6/>.

Представлено графічну (візуальну) і змістову реконструкцію аркушевої гравюри на дереві другої половини XVII ст., яку частинами було наклеєно на форзацах інкунабули «Тріодь цвітна» (Краків, друкарня Швайпольта Фіоля, кінець XV ст.) під час виготовлення (або реставрації) оправи у XVII ст.

Обґрунтовується теза про ймовірний осередок виготовлення аркушевої гравюри – друкарню Києво-Печерської лаври.

Див. № 165, 170, 175, 180.

Науково-інформаційна діяльність бібліотек

191. Відповідь бібліотек на виклики часу: XV Всеукраїнська науково-практична конференція «Бібліотека і книга в контексті часу» [22–24 квітня 2025 р.] : [про організаторів, учасників та хід конференції] / підгот. Валентина Горчинська // Бібл. планета. – 2025. – № 2. – С. 40–42.

192. Наукова конференція «Українська національна хата і храм Андрея Шептицького» [Електронний ресурс] : [про хід та учасників заходу у Львівській обласній універсальній науковій бібліотеці] // Укр. погляд : [інтернет-вид.]. – 2025. – 1 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 15.08.2025.

<https://ukrpohliad.org/national-memory/naukova-konferencziya-ukrayinska-naczionalna-hata-i-hram-andreya-sheptyczkogo.html>.

Читання

193. Нестелєєв, Максим. Що сталося з читанням у XXI столітті [Електронний ресурс] / Максим Нестелєєв // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2025. – 1 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.08.2025.

<https://tyzhden.ua/shcho-stalosia-z-chytanniam-u-khkhi-stolitti/>.

Про трансформацію читання у XXI ст. під впливом цифрових технологій та проблему зниження читацької культури в родинах і школах, що загрожує інтелектуальному розвитку наступних поколінь.

194. Улюра, Ганна. Що таке «хороша книжка» і хто вирішує, що вона – хороша? [Електронний ресурс] / Ганна Улюра // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2025. – 16 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.08.2025.

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/shcho-take-khorosha-knizhka-i-khto-virishuje-shcho-vona-khorosha.html>.

Літературознавця про те, як формуються читацькі вподобання, які критерії при виборі видання для прочитання, хто саме має право визначати якість книги, а також про проблемні питання читання.

Див. № 197.

ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО. КНИГОЗНАВСТВО. ВИДАВНИЧА СПРАВА

195. Горлач, Поліна. Як видавати мангу [японські комікси] в Україні: досвід видавництва Nasha Idea та ARTBOOKS [Електронний ресурс] / Поліна Горлач // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 15 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.08.2025.

<https://suspilne.media/culture/1088708-ak-vidavati-mangu-v-ukraini-dosvid-vidavnictv-nasha-idea-ta-artbooks/>.

196. Крюк, Галина. «Досі питають про книги російською»: як працює книгарня-кав'ярня видавництва «Старого Лева» в Одесі [Електронний ресурс] /

Галина Крюк ; [розмовляла] Олена Концевич // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 3 серп. – Назва з екрана. – Текст. дані, відео. – Дата звернення: 04.08.2025. <https://suspilne.media/odesa/1081925-dosi-pitaut-pro-knigi-rosijskou-ak-pracue-knigarna-kavarna-vidavnictva-starogo-leva-v-odesi/>.

Менеджерка книгарні-кав'ярні видавництва «Старого Лева» в м. Одесі про те, які книжки серед одеситів мають найбільший попит, та чим, окрім продажу книг, живе крамниця.

197. Савка, Мар'яна. TikTok, штучний інтелект і війна: чому література відходить на задній план? [Електронний ресурс] / Мар'яна Савка ; [інтерв'ю вела] Леся Вакулук // Еспreso : [сайт]. – 2025. – 4 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.08.2025.

<https://espresso.tv/kultura-tiktok-shtuchniy-intelekt-i-viyna-chomu-literatura-vidkhodit-na-zadniy-plan>.

Письменниця, видавчиня, головна редакторка і співзасновниця видавництва «Старого Лева», громадська діячка про конкуренцію книг з соціальними мережами, заробітки українських письменників, заснований нею фестиваль «Земля поетів», феномен дитячого читання, зростання популярності жанру романтезі, а також гучні історії довкола авторів, які зловживали довірою.

198. Стах, Юрій. «М'яка сила у своїй повній красі»: як манга допомагає зрозуміти Японію та чому не варто займатися піратством [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з блогером, автором YouTube-каналу MangUA Юрієм Стахом і перекладачкою Анною Бондар] / Юрій Стах, Анна Бондар ; [розмовляла] Поліна Горлач // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 16 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.08.2025.

<https://suspilne.media/culture/1090710-maka-sila-u-svoij-povnij-krasi-ak-manga-dopomagaе-zrozumiti-aponiu-ta-comu-ne-var-to-zajmatisa-piratstvom/>.

199. У 2025 році дохід великих видавців і книгарень зріс на майже 40% [Електронний ресурс] : [дані аналізу книжкової галузі України за підсумками І півріччя 2025 р., який підготував аналітик Українського інституту книги Юрій Марченко] [Електронний ресурс] // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2025. – 14 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.08.2025.

<https://chytomo.com/u-2025-rotsi-dokhid-velykykh-vydavtsiv-i-knyharen-zris-na-majzhe-40/>.¹

200. Філімончук, Леся. Становлення українського друкованого слова на теренах імперії Габсбургів [Електронний ресурс] / Леся Філімончук // Бібл. вісн. :

¹ Див. також: Большакова, Анастасія. Книгарі почали заробляти більше у 2025 році – дослідження [Електронний ресурс] : [результати дослідження тенденцій книжкового ринку від Українського інституту книги] / Анастасія Большакова // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. 2025. 13 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 14.08.2025. <https://life.pravda.com.ua/culture/skilki-zaroblyayut-vidavci-u-2025-roci-doslidzhennya-309748/>; Український ринок книговидавництва зріс на 37% у першому півріччі 2025 року [Електронний ресурс] : [наведено статистичні дані Українського інституту книги] / підгот. Іван Чепайкін // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. 2025. 13 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані, відеозапис. Дата звернення: 13.08.2025. <https://zn.ua/ukr/CULTURE/rinok-knihovidavnistva-v-ukrajini-zris-na-37-u-pershomu-pivrichchi-2025-roku-.html>.

[інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 81–86. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

http://bv.nbuv.gov.ua/cgi-bin/bv/jrn.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=bv&Z21ID=&-S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=bv_2025_2_14.

Про особливості появи та розвитку українських друкованих видань як книжкових, так і періодичних, що видавалися на західноукраїнських землях у ХІХ ст., їх роль у тогочасних суспільно-політичних процесах та вплив на подальший культурний, мовний розвиток української нації.

201. Шкорута, Наталя. Змагання за читача [Електронний ресурс] : як франківські мережеві книгарні формують спільноти довкола себе / Наталя Шкорута, Юлія Гнатюк, Юлія Орлова ; [розмовляла] Ольга Суровська // Post impreza : [інтернет-вид.]. – 2025. – 21 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.08.2025.

<https://postimpreza.org/talsk/zmahannia-za-chytacha>.

Артменеджерка Книгарні «Є», представниця книгарні-кав'ярні видавництва «Старого Лева» та CEO Vivat про те, як вони працюють зі своєю аудиторією, які формати подій приносять найкращий результат та як заохочують відвідувачів повертатися.

202. Як позбутися тривожних думок: найпопулярніші книги серед українців у 2025 році [Електронний ресурс] : [огляд психологічних видань, що стали бестселерами у поточному році] // Гречка : інформ. портал : [сайт]. – 2025. – 9 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.08.2025.

<https://gre4ka.info/zhyttia/yak-pozbutysya-tryvoznyh-dumok-najpopulyarnishi-knygy-sered-ukrayincziv-u-2025-rocz>.

Див. № 3, 12, 14, 38, 66, 88, 190.

Український інститут книги

203. Коваль, Олександра. Олександра Коваль: Дочірні видавці з рф реєструються у ЄС, щоб обійти заборони [Електронний ресурс] / Олександра Коваль // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавництва : [портал]. – 2025. – 4 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.08.2025.

<https://chytomo.com/oleksandra-koval-dochirni-vydavtsi-z-rf-reiestruiutsia-u-ies-shchob-obijty-zaborony/>.

Директорка Укр. інституту книги про його участь в міжнародних книжкових ярмарках, проблему повернення російських видавництв на міжнародні книжкові ярмарки під прикриттям дочірніх компаній у країнах ЄС, необхідність формування спільної стратегії просування української книги у світі.

204. Український інститут книги запускає онлайн-базу перекладів української літератури [іншими мовами] [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 27 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4030136-ukrainskij-institut-knigi-zapuskae-onlajnbasu-perekladiv-ukrainskoi-literaturi.html>.

Фестивалі, форуми видавців, книжкові виставки-ярмарки

205. Клос, Неллі. Яким буде Book Forum 2025 у Львові? Інсайти від програмної директорки Неллі Клос [Електронний ресурс] / Неллі Клос ; [розмовляв] Вадим Карп'як // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 4 серп. – Назва з екрана. – Текст. дані, відео. – Дата звернення: 05.08.2025.

<https://suspilne.media/culture/1082493-akim-bude-book-forum-2025-u-lvovi-insajti-vid-programnoi-direktorki-nelli-klos/>.

206. Лобанок, Дар'я. Столиця книговидавання. Що відбувається на новому книжковому фестивалі Сергія Жадана [«Літературний ярмарок»] у Харкові [Електронний ресурс] : [екскурсія фестивалем від харківського видавця Олександра Савчука] / Дар'я Лобанок // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 30 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 01.09.2025.

<https://life.pravda.com.ua/culture/festival-literaturniy-yarmarok-u-harkovi-reportazh-310023/>.¹

Книжковий фестиваль BestsellerFest (м. Львів)

207. Колегіна, Наталія. Людям – живі творці, письменникам – визнання. Репортаж з нового книжкового фестивалю у Львові BestsellerFest'25 [Електронний ресурс] / Наталія Колегіна // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 19 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.08.2025.

<https://life.pravda.com.ua/culture/reportazh-z-bestsellerfest2025-309856/>.²

208. Масюк, Марія. Львів'ян запрошують на фестиваль BestsellerFest з українськими зірковими авторами [Електронний ресурс] : [про програму та учасників] / Марія Масюк // Zaxid.net : [інтернет-вид.]. – 2025. – 6 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.08.2025.

<https://zaxid.net/lvivyan-zaproshuyut-na-festival-bestsellerfest-z-ukrayinskimi-zirkovimi-avtorami-n1616383>.³

209. Стахів, Андріана. Три насичені дні BestsellerFest у Львові: головні моменти літературного дійства у фото [Електронний ресурс] / Андріана Стахів // Еспресо : [сайт]. – 2025. – 18 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.08.2025.

<https://zaxid.espresso.tv/kultura-tri-nasicheni-dni-bestsellerfest-u-lvovi-golovni-momenti-literaturnogo-diystva-u-foto>.

¹ Див. також: У Харкові відкрився книжковий фестиваль «Літературний ярмарок» [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. 2025. 30 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 31.08.2025.
<https://litgazeta.com.ua/news/u-kharkovi-vidkryvsia-knyzhkovyj-festyval-literaturnyj-iarmarok/>.

² Див. також: Білаш, Ксенія. У Львові пройшов 1-й BestsellerFest [Електронний ресурс] : [про хід події] / Ксенія Білаш // LB.ua : [сайт]. 2025. 18 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 19.08.2025.
https://lb.ua/culture/2025/08/18/691934_lvovi_proyshov_1y_bestsellerfest.html; 700 тис. грн донатів для «Азову» і три години у черзі до Забужко і Павлюка: як пройшов новий книжковий фестиваль BestsellerFest у Львові [Електронний ресурс] // NV: [сайт]. 2025. 18 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 27.08.2025.
<https://nv.ua/ukr/books/bestsellerfest-2025-yak-proyshov-noviy-knizhkoviy-festival-u-lvovi-foto-50537997.html>.

³ Див. також: Горішня, Наталка. У Львові вперше відбувся новий книжковий фестиваль BestsellerFest [Електронний ресурс] : під час події вдалося зібрати 700 тис грн для ЗСУ: [про програму фестивалю] / Наталка Горішня // Zaxid.net : [інтернет-вид.]. 2025. 18 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 19.08.2025.
<https://zaxid.net/u-lvovi-vpershe-vidbuvsya-noviy-knizhkoviy-festival-bestsellerfest-n1617299>.

210. Стахів, Андріана. BestsellerFest 2025 у Львові: дискусії з Андруховичем, черги до Ілларіона Павлюка та музика від Карпи [Електронний ресурс] : [репортаж із заходу] / Андріана Стахів // Еспресо : [сайт]. – 2025. – 17 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.08.2025.

<https://zahid.espreso.tv/kultura-bestsellerfest-2025-u-lvovi-diskusii-z-andrukhovichem-cherghi-do-illariona-pavlyuka-ta-muzika-vid-karpi>.

211. Терещук, Галина. BestsellerFest і «неймовірні бонуси». В Україні ініціюють нову книжкову подію [Електронний ресурс] / Галина Терещук // Радіо Свобода : [сайт]. – 2025. – 1 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.08.2025.

<https://www.radiosvoboda.org/a/ukraina-mova-knygka-festyval/33491782.html>.

Про новий фестиваль, його учасників, програму, чим він відрізняється від Форуму видавців, та про розвиток літературного процесу у м. Львові, який має титул «Місто літератури ЮНЕСКО».

212. BestsellerFest: читачі три години стояли за автографами до Павлюка і Забужко [Електронний ресурс] : [про хід фестивалю] // Читомо: культура читання і мистецтво книговидання : [портал]. – 2025. – 18 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.08.2025.

<https://chytomo.com/bestsellerfest-chytachi-try-hodyny-stoialy-za-avtohrafamy-do-pavliuka-i-zabuzhko/>.

Міжнародне співробітництво

213. Каденко, Вікторія. Видавництво «ДЖ.ДЖ.»: культурний міст між Австрією і Україною [Електронний ресурс] / Вікторія Каденко // Бібл. вісн. : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 103. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

http://bv.nbuv.gov.ua/cgi-bin/bv/jrn.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=bv&Z21ID=&-S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILEA=&2_S21STR=bv_2025_2_21.

Про діяльність австро-українського видавництва «Дж.Дж.» в умовах воєнного стану, підтримку австрійської материнської компанії "G&G Verlag" української економіки під час російсько-української війни.

214. Коваль, Ната. Остання ніч на землі: війна очима жінок України, Вірменії і Сакартвело [Електронний ресурс] / Ната Коваль // Читомо: культура читання і мистецтво книговидання : [портал]. – 2025. – 26 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.08.2025.

<https://chytomo.com/ostannia-nich-na-zemli-vijna-ochyma-zhinok-ukrainy-vmenii-i-sakartvelo/>.

Про реалізацію міжнародного проєкту «Графічні історії з Вірменії, Грузії та України», який утілено в межах програми ЄС «Креативна Європа», підготовку в межах проєкту мальовису «Остання ніч на землі: війна очима жінок з Вірменії, Грузії та України» (вид-во «Комора», 2025) – збірки з історіями А. Асатрян, Е. Тогонідзе та В. Курико про жіночі досвіди війни та короткий зміст цих історій.

215. Wenninger, Andreas. Das Österreichische Kooperationsbüro Lemberg/Lwiw – Einblicke in 25 Jahre Publikationstätigkeit im Rahmen der Österreichisch-Ukrainischen Kulturarbeit (2000–2025) = Австрійське бюро кооперації у Львові: 25 років видавничої діяльності в контексті австрійсько-української культурної співпраці (2000–2025) [Електронний ресурс] / Andreas Wenninger // Бібл. вісн. : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 16–23. – Текст нім. та укр. мовами. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.
http://bv.nbuv.gov.ua/cgi-bin/bv/jrn.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=bv&Z21ID=&-S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=bv_2025_2_6.

Див. № 203, 205.

МУЗЕЙНА СПРАВА. МУЗЕЄЗНАВСТВО. ЗАПОВІДНИКИ

216. Вуянко, Марія. Як живе в Івано-Франківську родинний музей Гриневичів напередодні свого 25-річчя? [Електронний ресурс] / Марія Вуянко ; [розмовляв] Ігор Лазоришин // Галичина : [інтернет-версія]. – 2025. – 1 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.08.2025.
<https://galychyna.if.ua/analytic/yak-zhive-v-ivano-frankivsku-rodinniy-muzej-grinevichiv-naperedodni-svogo-25-richchya>.

Директорка про історію створення Музею родини Гриневичів (м. Івано-Франківськ), переваги та недоліки його розміщення у новому приміщенні, фінансування закладу, сучасну молодь, та про те чи відвідують музей ветерани війни чи воїни на реабілітації, волонтерську діяльність музею.

217. Жукова, Олена. Розважати чи розвивати? Дилема українських музеїв і замків [Електронний ресурс] / Олена Жукова // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2025. – 23 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.08.2025.
<https://zn.ua/ukr/CULTURE/rozvazhati-chi-rozvivati-dilema-ukrajinskikh-muzejiv-i-zamkiv.html>.

Експертка Укр. культурного фонду з питань культурної спадщини та туризму про культурну спадщину як важливий туристичний ресурс, проблеми українських музеїв та замків, які, попри значний потенціал, часто не приваблюють достатньої кількості відвідувачів, причини такої ситуації, необхідність трансформації підходів до представлення культурної спадщини для широкої аудиторії. Також про проєкт «Дивовижна Україна», який реалізовували на базі Пархомівського історико-худож. музею (с. Пархомівка, Харківська обл.) та Обл. організаційно-методичного центру культури і мистецтв у м. Харкові протягом 2007–2022 рр., як вдалий приклад правильно створеної експозиції музею, здатної втримати увагу людини на кілька годин і перетворити її візит на захопливу подорож.

218. Музей сучасного українського мистецтва Корсаків [(м. Луцьк)] відсвяткує семиріччя в День Незалежності: що у програмі [Електронний ресурс] // Район. Культура : [сайт]. – 2025. – 19 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.08.2025.

<https://kultura.rayon.in.ua/news/829043-muzey-suchasnogo-ukrainskogo-mistetstva-korsakiv-vidsvyatkue-semirichchya-v-den-nezalezhnosti-shcho-u-programi>.

219. Нікітіна, Анастасія. Бібліотеки України та «Гетьманська столиця»: культурно-освітня співпраця / Анастасія Нікітіна // Бібл. планета. – 2025. – № 2. – С. 16–17.

Про співпрацю Нац. історико-культурного заповідника «Гетьманська столиця» (м. Батурин, Чернігівська обл.) з бібліотеками України.

220. У Національний музей можуть передати картини родини Медведчука – серед них твори Бокшая, Ерделі та Глюка [Електронний ресурс] : Національне агентство з розшуку та менеджменту активів (АРМА) ініціює передачу 149 картин, що належали родині ексочільник[а] ОПЗЖ Віктора Медведчука, до Національного художнього музею України [(м. Київ)] / пресслужба АРМА// Високий Замок : [інтернет-версія]. – 2025. – 1 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.08.2025.

<https://wz.lviv.ua/news/536903-u-natsionalnyi-muzei-mozhut-peredaty-kartyny-rodyny-medvedchuka-sered-nykh-tvory-bokshaia-erdeli-ta-hliuka>.

221. Чириця, Ірина. Як урятувати єдину в Україні художню галерею, розташовану в селі [Електронний ресурс] / Ірина Чириця // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 25 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4029320-ak-urativati-edinu-v-ukraini-hudoznu-galereu-roztaovanu-v-seli.html>.

Про Кмитівський музей образотворчого мистецтва ім. Й. Д. Буханчука (с. Кмитів, Житомирська обл.), його експонати й експозиції, а також труднощі з якими стикається заклад.

222. Яцечко-Блаженко, Тетяна. Як в етнопарку «Ладомирія» зберігають освітні, культурні та родинні традиції [Електронний ресурс] / Тетяна Яцечко-Блаженко // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2025. – 27 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.08.2025.

<https://tyzhden.ua/iak-v-etnoparku-ladomyriia-zberihaiut-osvitni-kulturni-ta-rodynni-tradytsii/>.

Про діяльність етнопарку «Ладомирія» в м. Радивилів (Рівненська обл.) – музейно-освітнього комплексу, у складі якого діє ткацька майстерня, музей автентичного костюма, родинний музей «Кузня Івана», а також про реалізацію закладом освітнього проєкту «Шкільництво та книгописання на Волині у XI–XIX століттях» за підтримки Укр. культурного фонду та плани проведення Дня традиційного автентичного костюма.

Див. № 5, 52, 60, 112, 115, 117.

Цифровізація, електронні ресурси та новації в музеях, заповідниках і закладах музейного типу

223. Катаєва, Марія. Для простору столичного «музею з левами» зробили віртуальну копію [Електронний ресурс]/ Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 10 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.08.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/115936/>.

Про створення віртуальної копії Нац. худож. музею України (м. Київ) та двох виставок з фондів музею «Український портрет XVII–XX століть» та «Шедеври NAMU».

224. [Музично-меморіальний] Музей Соломії Крушельницької [(м. Львів)] оцифровує фонди [Електронний ресурс] : [про проєкт] / за матеріалами пресрелізу // Музика : [інтернет-журн.]. – 2025. – 25 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.08.2025.

<http://mus.art.co.ua/muzey-solomii-krushelnyskoi-otsyfrovue-fondy/>.

225. У Миколаєві оцифрують понад 300 картин з унікальної музейної колекції XX століття [з фондів Миколаївського обласного художнього музею ім. В. В. Верещагіна та Миколаївського обласного краєзнавчого музею] [Електронний ресурс] : [про проєкт, який реалізує Платформа MY ART спільно із Агенцією розвитку Миколаєва за підтримки Українського культурного фонду] / [Миколаїв. міськрада] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 20 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4027659-u-mikolaevi-ocifruut-ponad-300-kartin-z-unikalnoi-muzejnoi-kolekcii-hh-stolitta.html>.

Див. № 4.

Міжнародне співробітництво

226. Гудима, Марія. Бременські «сліди часу» та одеський оптимізм [Електронний ресурс] / Марія Гудима // Вечір. Одеса : [інтернет-версія]. – 2025. – 28 серп. (№ 67–68). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.08.2025.

<http://vo.od.ua/rubrics/kultura/51546.php>.

Виставка «Сліди часу» графічних робіт XVI–XIX ст. з колекції Одеського музею західного і східного мистецтва, які були вивезені після початку повномасштабного вторгнення рф в Україну з метою їх збереження, в галереї Kunsthalle Bremen (м. Бремен, Німеччина).

227. «Кричять за нас там, де ми не можемо»: у Празі [(Чехія)] відкрили міжнародну виставку [«Valka. Vyrobeno v Rusku. Artefakty rusko-ukrajinské války», організовану Фондацією Пилипа Орлика за підтримки Українського інституту в Празі], що документує злочини росії проти України [Електронний ресурс] / підгот. Вероніка Резніченко // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2025. – 5 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.08.2025.

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/u-prazi-vidkrili-mizhnarodnu-vistavku-valka-vyrobeno-v-rusku-shcho-dokumentuje-zlochiny-rosiji-proti-ukrajini.html>.

228. «Охоронці культури»: стартував проєкт обміну досвідом між музеями України, Польщі та Німеччини [Електронний ресурс] : [про мету та програму проєкту фундації ОБМІН] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 26 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4029661-ohoronci-kulturi-startuvav-proekt-obminu-dosvidom-miz-muzeami-ukraini-polsi-ta-nimeccini.html>.

229. Рубан, Дарина. Номінант Пулітцерівської премії [британський фотограф] Марк Невілл представив книгу «Щоденник волонтера» [у Національному музеї мистецтв ім. Богдана та Варвари Ханенків] у Києві [Електронний ресурс] / Дарина Рубан // # ШоТам : [сайт]. – 2025. – 15 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.08.2025.

<https://shotam.info/nominant-pulittserivskoi-premii-mark-nevill-predstavyyv-knyhu-shchodennyk-volontera-u-kyievi/>.

230. Тарасова, Дар'я. Плитоноски, ікони, іграшки, шоломи: у Празі відкрили виставку артефактів «Війна. Зроблено в росії». [Організатори експозиції – Фондація Пилипа Орлика спільно з Українським інститутом у Празі та Національним музеєм історії України у Другій світовій війні (м. Київ)] [Електронний ресурс] / Дар'я Тарасова // Еспресо : [сайт]. – 2025. – 5 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.08.2025.

<https://espresso.tv/kultura-plitonoski-ikoni-igrashki-sholomi-u-prazi-vidkrili-vistavku-artefaktiv-viyna-zrobleno-v-rosii>.

231. У Празі [(Чехія)] відкрили виставку оригінальних артефактів «Війна. Зроблено в росії. [Артефакти російсько-української війни]» [/ «Valka. Vyrobeno v Rusku. Artefakty rusko-ukrajinské války»] [Електронний ресурс] : [про урочисте відкриття виставки] // Збруч : [інтернет-газ.]. – 2025. – 14 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 14.08.2025.

<https://zbruc.eu/node/122089>.

Про відкриття у столиці Чехії виставки, організованої Фондацією Пилипа Орлика спільно з Українським інститутом у Празі та Національним музеєм історії України у Другій світовій війні (м.Київ).

232. У серпні запрацювали україномовні аудіогіди ще в чотирьох країнах [: Нідерландах, Португалії, Угорщині і Німеччині] [Електронний ресурс] / [Офіс Президента України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 25 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4029411-u-serpni-zpracuvali-ukrainomovni-audiogidi-se-v-cotiroh-krainah.html>.

Робота музеїв інших країн

233. Дорошенко, Пітер. Голосно, актуально, деколоніально. Як Пітер Дорошенко перезавантажив Український музей в Нью-Йорку [Електронний ресурс] / Пітер Дорошенко ; [інтерв'ю вела] Аліса Ложкіна // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 16 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.08.2025.

<https://life.pravda.com.ua/culture/yak-pracyuye-ukrajinskiy-muzey-u-nyu-yorku-interv-yu-up-309793/>.

Директор Українського музею в м. Нью-Йорку (США) про те, як перетворити діаспорний музей на гнучку сучасну інституцію, чому деколонізація українського мистецтва починається з підписів під картинами та як музей святкуватиме перший півсторічний ювілей.

234. Дорошенко, Пітер. Пітер Дорошенко, директор Українського музею в Нью-Йорку: Не варто сподіватися на те, що Москва припинить брехати [Електронний ресурс] / Пітер Дорошенко ; [розмовляла] Валентина Самченко // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 2 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4021109-piter-dorosenko-direktor-ukrainskogo-muzeu-v-nujorku.html>.

Директор Українського музею в м. Нью-Йорку (США) про те, як доносити американцям українську історію митців, яких собі привласнила росія, про діяльність музею з популяризації української культури та мистецтва. Зокрема, про виставковий проєкт «Марія Примаченко: Слава Україні» (жовт. 2023 – квіт. 2024 р.), деколонізаційну складову в роботі закладу, майбутній виставковий проєкт, присвячений К. Малевичу, плани співпраці з музеями в Україні тощо.

Організація та управління в галузі музейної справи

235. Волкова, Ганна. Таки святі горщики ліплять. В Опішні увіковічили пам'ять знаного гончаря Василя Омеляненка [Електронний ресурс]/ Ганна Волкова // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2025. – 27 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.08.2025.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3974/188/190945/>.

Про відкриття Меморіального музею-садиби гончаря з.м.н.тв. України В. Омеляненка (1925–2021) – частини Нац. музею-заповідника укр. гончарства в Опішному (Полтавська обл.) та про творчий шлях майстра.¹

236. Котляревська, Світлана. Світлана Котляревська, в. о. генерального директора Національного заповідника «Києво-Печерська лавра»: Лавра має бути гордістю країни й важливим рушієм дій та рішень [Електронний ресурс] / Світлана Котляревська ; [розмовляла] Любов Базів // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 20 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4027476-svitlana-kotlarevska-v-o-generalnogo-direktora-nacionalnogo-zapovidnika-kievopecerska-lavra.html>.

Виконувачка обов'язки генерального директора заповідника про його сьогодення, фінансування, правовий статус об'єктів закладу, які перебували в користуванні УПЦ (МП), проєкт завершення реставрації Троїцької надбрамної церкви, плани з дерусифікації зображень в Успенському соборі, співпрацю з ПЦУ, реалізацію спільного з Міністерством оборони України проєкту для військових та про свою місію на посаді керівниці заповідника.

¹ Див. також: Волкова, Ганна. «Відставит баранців, давайте баринь» [Електронний ресурс] / Ганна Волкова // Зоря Полтавщини : [інтернет-версія]. 2025. 14 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 15.08.2025.

<http://zorya.poltava.ua/vidstavit-baranciv-davajte-barin/>; Пругло, Світлана. В Опішному [Національному музеї-заповіднику українського гончарства (Полтавська обл.)] відкрито Меморіальний музей-садибу гончаря Василя Омеляненка [й презентовано скульптури з КерамоРезиденції до 100-річчя від дня народження мистця] [Електронний ресурс] / Світлана Пругло // Укр. погляд : [інтернет-вид.]. 2025. 7 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані, відеозапис. Дата звернення: 07.08.2025. <https://ukrpohliad.org/culture/v-opishnomu-vidkryto-memorialnyi-muzej-sadybu-goncharya-vasylya-omelyanienka.html>.

Основні напрями діяльності музеїв, заповідників, закладів музейного типу

Музейні фонди

237. Зеняк, Ігор. росіяни розграбували музеї окупованої Донеччини та Луганщини: що відомо [Електронний ресурс] / Ігор Зеняк // Східний варіант. – 2025. – 19 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.08.2025.

<https://v-variant.com.ua/rosiiani-rozghrabuvali-muzieyi-okupovanoyi-donieczchini-ta-lughanshchini-shcho-vidomo/>.

238. Львівському [національному] музею [ім. Андрея Шептицького] передали рідкісний стародрук [– молитовну книгу «Требник» 1844 р.] з [оригінальним] підписом митрополита [Андрея] Шептицького [Електронний ресурс] / [пресслужба М-ва культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 1 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4021110-lvivskomu-muzeu-peredali-ridkisnij-starodruk-z-pidpisom-mitropolita-septickogo.html>.

239. Митники [Державна митна служба України] передали до музеїв Херсонщини й Харківщини 86 конфіскованих культурних цінностей [Електронний ресурс] : [про поповнення фондів Херсонського обласного краєзнавчого музею, Херсонського обласного художнього музею ім. Олексія Шовкуненка та Національного літературно-меморіального музею Григорія Сковороди у Харківській обл.] / [Держ. митна служба України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 5 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4022289-mitniki-peredali-do-muzeiv-hersonsini-j-harkivsini-86-konfiskovanih-kulturnih-cinnostej.html>.¹

240. росіяни викрали картини прадіда Давида Чичкана з Херсонського [обласного художнього] музею [ім. Олексія Шовкуненка у 2022 р.] [Електронний ресурс] : деякі з викрадених робіт помітили в Криму, в Центральному музеї Тавриди [(м. Сімферополь)] / підгот. Вероніка Наріжна // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2025. – 12 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.08.2025.

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/rosijani-vikrali-kartini-pradida-davida-chichikana-z-khersonskoho-muzeju.html>

Див. № 162, 281.

Виставкова діяльність, експозиції

241. Плакіна, Олександра. «Едельвейси»: у Києві [в Музеї видатних діячів української культури Лесі Українки, Миколи Лисенка, Панаса Саксаганського, Михайла Старицького] відкрили художньо-історичну виставку [художниці]

¹ Див. також: Херсонському [обласному художньому] музею [імені Олексія Шовкуненка співробітники Київської митниці] передали конфіскований «Натюрморт зі скрипкою» [художника Миколи] Циковського [Електронний ресурс] / [Херсон. обл.худож. музей ім. О. О. Шовкуненка] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. 2025. 1 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 04.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4021186-hersonskomu-muzeu-peredali-konfiskovaniy-naturmort-zi-skripkou-cikovskogo.html>.

Надії Харт та Українського Парнасу [Електронний ресурс] / Олександра Плакіна // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 5 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.08.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/115737/>.¹

242. Асадчева, Тетяна. «МОНУМЕНТ»: у Києві [Національному музеї історії України у Другій світовій війні] презентують виставку про «Батьківщину-матір» як уособлення нової епохи [Електронний ресурс] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 26 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.08.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/116603/>.

243. Асадчева, Тетяна. Портал Бруно: у столиці [Музеї Шолом-Алейхема (філії Музею історії міста Києва)] демонструють виставку-поему [«Портал Бруно», присвячену українському та польському письменнику та художнику єврейського походження Бруно Шульцу (1892–1942)], створену ШІ [Електронний ресурс] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 1 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.08.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/115630/>.²

244. Асадчева, Тетяна. Україна в мініатюрі: у Лаврі [Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра»] відкрили виставку цифрових моделей знакових споруд [«Україна в мініатюрі»] [Електронний ресурс] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 29 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.08.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/116734/>.³

245. В Івано-Франківську [Музеї мистецтв Прикарпаття відкрили виставку «Схід: Рівень свободи», де] показали копії художніх полотен, які врятували на Донеччині [та роботи 60 художників з Донецької обл.] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 14 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4025782-v-ivanofrankivsku-pokazali-kopii-hudozhnih-poloten-aki-vratuvali-na-doneccini.html>.

¹ Див. також: Кадакова, Катерина. Виставка «Едельвейси» у Києві [Музеї видатних діячів української культури Лесі Українки, Миколи Лисенка, Панаса Саксаганського, Михайла Старицького]: видатні діячі Українського Парнасу ожили у чорнильній техніці Надії Харт [Електронний ресурс] / Катерина Кадакова // DIVOCHE.MEDIA : незалеж. жіночий журн. : [сайт]. 2025. 5 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 06.08.2025. <https://divoche.media/2025/08/05/vystavka-edelveysy-u-kyievi-vydatni-diiachi-ukrainskoho-parnasu-ozhyly-u-chornylnyi-tekhni-tsi-nadii-khart/>.

² Див. також: У Музеї Шолом-Алейхема [філії Музею історії міста Києва] відкрили виставку [«Портал Бруно», присвячену Бруно Шульцу] [Електронний ресурс] // Район. Культура : [сайт]. 2025. 1 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 04.08.2025. <https://kultura.rayon.in.ua/news/825288-u-muzei-sholom-aleykhema-vidkrili-vistavku-prisvyachenu-bruno-shultsu>.

³ Див. також: Виставка «Україна в мініатюрі» у Лаврі [Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра»]: архітектурна спадщина від давнини до сучасності у форматі 3D [Електронний ресурс] / підгот. Вероніка Резніченко // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. 2025. 29 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 29.08.2025. <https://zn.ua/ukr/CULTURE/vistavka-ukrajina-v-miniatjuri-u-lavri-arkhitekturna-spadshchina-vid-davnini-do-suchasnosti-u-formati-3d.html>; Луньова, Віолетта. У Лаврі [Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра»] представили незвичайний проєкт «Україна в мініатюрі» [Електронний ресурс] / Віолетта Луньова // Культура сьогодні : [портал]. 2025. 28 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 29.08.2025. <https://ktoday.com.ua/54983/u-lavri-predstavlyly-nezvyhajnyj-proyekt-ukrayina-v-miniatyuri/>.

246. Зборовський, Анатолій. Віч-на-віч з Іваном Айвазовським [Електронний ресурс] // Крим. світлиця : [інтернет-версія]. – 2025. – 8 серп. (№ 32). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.08.2025.
<http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=27186>.

Про виставку «Віч-на-віч з Іваном Айвазовським» творів українського живописця-мариніста вірменського походження І. Айвазовського (1817–1900) в Нац. музеї «Київська картинна галерея» та творчість мистця.

247. «Земля Предків»: в Ужгороді [Закарпатському музеї народної архітектури та побуту] відкрили виставку народного художника України Золтана Мички [Електронний ресурс] // Район. Культура : [сайт]. – 2025. – 18 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.08.2025.
<https://kultura.rayon.in.ua/news/828845-zemlya-predkiv-v-uzhgorodi-vidkrili-vistavku-narodnogo-khudozhnika-ukraini-zoltana-michki>.

248. «Невидимі. Стійкість: минуле і сучасність ромів»: у [Національному історико-меморіальному] заповіднику «Бабин Яр» [до Міжнародного дня пам'яті жертв нацистського геноциду ромів] відкрили виставку про ромів [Електронний ресурс] // Громад. простір : [портал]. – 2025. – 5 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.08.2025.
<https://www.prostir.ua/?news=nevydymi-stijkist-mynule-i-suchasnist-romiv-u-zapovidnyku-babyn-yar-vidkryly-vystavku-pro-romiv>.

249. Петренко-Цеунова, Ольга. Іван Мазепа на ментальній мапі Києва [Електронний ресурс] / Ольга Петренко-Цеунова // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2025. – 12 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.08.2025.
<https://tyzhden.ua/ivan-mazepa-na-mentalnij-mapi-kyieva/>.

Про виставку «Мазепа. Стратегія європейської України» у Нац. заповіднику «Києво-Печерська лавра» та про постать гетьмана України.

250. Петренко-Цеунова, Ольга. Уруми і румеї здобувають свій голос [Електронний ресурс] / Ольга Петренко-Цеунова // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2025. – 12 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.08.2025.
<https://tyzhden.ua/urumy-i-rumei-zdobuvaiut-svij-holos/>.

Про відкриття мультимедійної виставки «Надазовські греки: шляхи ідентичності», присвяченої історії та культурі урумів і румеїв – автохтонних народів України, насильно виселених з Криму російською імперією у XVIII ст. та нині знову постраждалих від російської агресії, у Нац. музеї Голодомору-геноциду (м. Київ).

251. Сліпченко, Катерина. У Національному музеї [у Львові ім. Андрея Шептицького] відкрилась виставка [творів сценографа, майстра монументального живопису, графіка] Євгена Лисика «Цвіт папороті» [з родинної колекції художника та раніше не експонувалися] [Електронний ресурс] / Катерина Сліпченко // Zaxid.net : [інтернет-вид.]. – 2025. – 22 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.08.2025.
https://zaxid.net/u_natsionalnomu_muzeyi_vidkrilas_vistavka_yevgena_lisika_tsvit_paporoti_n1617583.

252. У Вінниці [обласному краєзнавчому музеї] відкрилася виставка з історії археологічних досліджень регіону [«Археологія Вінниччини: дослідники та відкриття»] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 14 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4025711-u-vinnici-vidkrilasa-vistavka-z-istorii-arheologichnih-doslidzen-regionu.html>.

253. У Києві відкрили виставку «Бережіть планету Земля» з понад 150 роботами майстрів художнього скла [Електронний ресурс] / підгот. Вероніка Резніченко // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2025. – 8 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.08.2025.

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/u-kijevi-vidkrili-vistavku-berezhit-planetu-zemlja-z-ponad-150-robotami-majstriv-khudozhnoho-skla.html>.

Виставка «Бережіть планету Земля» робіт чотирьох провідних майстрів Київського заводу художнього скла у Нац. музеї декоративного мистецтва України (м. Київ).

254. У Києві [Національному музеї історії України] відкрилася виставка «„Хто як Бог?“: образ Архистратига Михаїла в національній історії та культурі» [Електронний ресурс] : [про відкриття виставки] // Район. Історія : [сайт]. – 2025. – 29 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 01.09.2025.

<https://history.rayon.in.ua/news/831612-u-kievi-vidkrilasya-vistavka-khto-yak-bog-obraz-arkhistratiga-mikhaila-v-natsionalniy-istorii-ta-kulturi1>.

255. У Києві презентували виставку [«Випромінювання» робіт художника] Стаса Жалобнюка про досвід війни та особисту пам'ять [проект Одеського національного художнього музею та Національного музею Тараса Шевченка (м. Київ)] [Електронний ресурс] / підгот. Вероніка Резніченко // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2025. – 7 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.08.2025.

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/u-kijevi-prezentovali-vistavku-stasa-zhalobnjuka-pro-dosvid-vijni-ta-osobistu-pamjat.html>.

256. У Полтаві відкрилася виставка про Більський археологічний комплекс [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 13 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 14.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4025208-u-poltavi-vidkrilasa-vistavka-pro-bilskij-arheologichniy-kompleks.html>.

Виставка «Більський археологічний комплекс: контексти, відкриття, артефакти», яка знайомить з артефактами, знайденими на території Більського городища (с. Більськ, Полтавська обл.), у Полтавському краєзнавчому музеї ім. В. Кричевського.

¹Див. також: У Національному музеї історії України відкрили виставку [«Хто як Бог?»: образ Архистратига Михаїла в національній історії та культурі] про образ Архистратига Михаїла [Електронний ресурс] : [про виставку] / підгот. Вероніка Резніченко // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. 2025. 29 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 29.08.2025. <https://zn.ua/ukr/CULTURE/u-natsionalnomu-muzeji-istoriji-ukrajini-vidkrili-vistavku-pro-obraz-arkhistratiha-mikhajila.html>.

257. У Шептицькому презентували виставку українського сакрального мистецтва [Електронний ресурс] / [Шептицька міськрада] // Район. Шептицький : [сайт]. – 2025. – 4 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.08.2025.

<https://sheptytskyi.rayon.in.ua/news/825849-u-sheptitskomu-prezentovali-vistavku-ukrainskogo-sakralnogo-mistetstva>.

Про виставку «Я серцем відчував красу старої нашої ікони...» до 160-річчя від дня народження митрополита Андрея Шептицького (1865–1944) в Музеї історії релігії (м. Шептицький, Львівська обл.).

258. Шершень, Ольга. «В Україні такого більше немає». У Музеї волинської ікони [(м. Луцьк)] – унікальна виставка [«Художнє дерево у храмах Волині. XVII–XIX ст.»] давнього церковного різьбярства [Електронний ресурс] / Ольга Шершень // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. – 2025. – 16 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.08.2025.

<https://www.volynnews.com/news/all/v-ukrayini-takoho-bilshe-nemaye-u-muzeyi-volynskoyi-ikony-unikalna-vystavka-davnoho-tserkovnoho-rizbiarstva>.¹

Див. № 34, 36, 40, 42, 56, 59, 261.

Літературні та мистецькі заходи в музеях

259. В Одеському археологічному музеї [НАН України до 200-річчя закладу за участі Київського творчого об'єднання «Ніч в університеті»] провели театралізовані екскурсії [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 31 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4031335-v-odeskomu-arheologicnomu-muzei-proveli-teatralizovani-ekskursii.html>.

Див. № 229.

Колекціонування

260. Корпанюк, Петро. Петро Корпанюк з Яворова на Косівщині зібрав найбільшу у світі колекцію різноматематичних поштівків XIX–XX ст. про Гуцульщину [Електронний ресурс] / Петро Корпанюк ; [розмовляв] Ігор Лазоришин // Галичина : [інтернет-версія]. – 2025. – 28 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.08.2025.

<https://galychyna.if.ua/analytic/petro-korpanyuk-z-yavorova-na-kosivshhini-zibrav-naybilshu-u-sviti-kolektsiyu-riznotematchnih-poshtivok-hih-hh-st-pro-gutsulshhinu>.

Колекціонер, засновник та директор видавництва «Барви» про своє життя, захоплення філокартією та зібрану колекцію.

261. Левкович, Софія. «Всесвіт дамської сумочки» [Електронний ресурс] / Софія Левкович // Вечір. Одеса : [інтернет-версія]. – 2025. – 14 серп. (№ 63–64). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 14.08.2025.

¹Див. також: У Луцьку [Музеї волинської ікони] відкрилася виставка «Художнє дерево у храмах Волині. XVII–XIX ст.» [з колекції Волинського краєзнавчого музею] [Електронний ресурс] // Район. Історія : [сайт]. 2025. 18 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 19.08.2025. <https://history.rayon.in.ua/news/828870-u-lutsku-vidkrilasya-vistavka-khudozhne-derevo-u-khramakh-volini-xvii-xixst>.

<http://vo.od.ua/rubrics/kultura/51497.php>.

Виставка «Всесвіт дамської сумочки» експонатів з приватної колекції художниці, колекціонерки та реставраторки Н. Осадчук в Одеському муніципальному музеї особистих колекцій ім. О. Блещунова та програма заходів, які планують проводити кожної суботи поточного місяця за участі мисткині.

Див. № 251.

КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА

262. До Львова привезли відтворену мозаїку Алли Горської «Боривітер» [Електронний ресурс] / [Львів. міськрада] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 13 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 14.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4025336-do-lvova-privezli-vidtvorenu-mozaiku-alli-gorskoi-boriviter.html>.

Презентація мистецького проєкту – відтвореної мозаїки «Боривітер», однією з творців якої є художниця та громадська діячка А. Горська (1929–1970), у м. Львові, оригінал мозаїки російські загарбники суттєво пошкодили в м. Маріуполі (Донецька обл.) у 2022 р., а її теперішній стан залишається невідомим.

263. Зарецька, Олена. «Вірю, що після подорожі Україною і світом, мозаїка повернеться додому – у Маріуполь» [Електронний ресурс] / Олена Зарецька ; [інтерв'ю записала] Галина Ярема // Високий Замок : [інтернет-версія]. – 2025. – 13 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.08.2025.

<https://wz.lviv.ua/life/537562-u-lvovi-pokazuyut-mozajiku-iz-mariupolya>.

Художниця, онука А. Горської про свою родину та відтворення мозаїки «Боривітер», представленої у м. Львові.

264. Зварич, Ігор. Конструктивне вирішення іконостасу з церкви старозавітної Трійці у м. Жовкві, XVII–XVIII ст. приклад професійного втілення ідеї у дереві [Електронний ресурс] / Ігор Зварич // Народознав. зошити : [інтернет-версія]. – 2025. – № 3. – С. 526–536. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.08.2025.

<https://nz.lviv.ua/2025-3-5/>.

Про деякі аспекти технологічних процесів виготовлення дерев'яних конструкцій – складових іконостасу церкви Святої Трійці в м. Жовкві (Львівська обл.), які впродовж кількох століть зазнали трансформації і через це сакральний об'єкт частково набув видозміненого вигляду.

265. [Баюк, Віктор]. На Волині [у м. Володимирі] археологи виявили скляне давньоруське намисто [довжиною 120 сантиметрів] [Електронний ресурс] / [Віктор Баюк] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 3 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4021687-na-volini-arheologi-viavili-sklane-davnoruske-namisto.html>.

266. Олексій, Анастасія. Культурна спадщина під прицілом: чому її знищення – це частина геноциду [Електронний ресурс] / Анастасія Олексій //

LB.ua : [сайт]. – 2025. – 4 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.08.2025.

https://lb.ua/blog/anastasiya_oleksiy/689760_kulturna_spadshchina_pid_pritsilom.html.

Директорка Товариства Рафаеля Лемкіна, мистецтвознавиця про цілеспрямоване знищення культурної спадщини України росією як складову геноцидальної політики; про проблеми з державними реєстрами пам'яток, розбіжності між міжнародним і українським законодавством, а також важливість цивільно-військової співпраці у збереженні культурної спадщини.

267. У Кам'янці-Подільському [(Хмельницька обл.) на площі Польський ринок] археологи виявили залишки споруди трипільської культури [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 6 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4022668-u-kamancipodilskomu-arheologi-viavili-zaliski-sporudi-tripilskoi-kulturi.html>.

Див. № 19, 33, 100, 106, 107, 116, 124–126, 217.

Охорона та збереження культурної спадщини

268. Асадчева, Тетяна. У Києві посилили охорону пам'яток, запустили електронну базу даних: у ДОКСі підсумували роботу за півріччя [Електронний ресурс] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 25 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.08.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/116574/>.

Про підсумки діяльності Департаменту охорони культурної спадщини КМДА за перше півріччя 2025 р. під час засідання постійної комісії Київради з питань охорони культурної спадщини.

269. «Живий музей»: Одеська область презентує цифрову платформу для збереження культурної спадщини [Електронний ресурс] // Децентралізація : [портал]. – 2025. – 14 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.08.2025.

<https://decentralization.ua/news/19896>.

Про проєкт «Живий музей» та проведення онлайн-навчання щодо роботи з вебплатформою для представників громад та фахівців сфери культури Одеської обл., організованого Агенцією регіонального розвитку Одеської обл. спільно з обласним Центром української культури.

270. Здоровило, Тарас. У Києві рятують мистецькі цінності, пошкоджені внаслідок обстрілу Академії ім. Бойчука, фото [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2025. – 13 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.08.2025.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190775/>.

Про практичний семінар зі збереження культурної спадщини, постраждалої внаслідок війни, у Київській держ. акад. декоративно-прикладного мистецтва і дизайну ім. М. Бойчука.

271. На Харківщині [у с-щі Великий Бурлук] руйнується старовинний маєток [– пам'ятка історії місцевого значення XVIII ст.], де гостював [філософ, поет і педагог Григорій] Сковорода [Електронний ресурс] : [про причини

незадовільного технічного стану будівлі] / [Харків. обласна прокуратура] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 11 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4024511-na-harkivsini-rujnuetsa-starovin-nij-maetok-de-gostuvav-skovoroda.html>.

272. Понад 1000 об'єктів культурної спадщини Львівщини внесли до державного реєстру [нерухомих пам'яток України]: що відомо [Електронний ресурс] / Дрогобиц. район. військ. адмін. // Високий Замок : [інтернет-версія]. – 2025. – 28 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.08.2025.

<https://wz.lviv.ua/news/538359-ponad-1000-objektiv-kulturnoi-spadshchyny-lvivshchynyshcho-vidomo>.

273. Рубан, Дарина. У Києві Садибу Самсона Стрільбицького, яку планували знести, включили до Держреєстру пам'яток [Електронний ресурс] / Дарина Рубан // # ШоТам : [сайт]. – 2025. – 1 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.08.2025.

<https://shotam.info/u-kyievi-sadybu-samsona-strilbytskoho-iaku-planuvaly-znesty-vkliuchyly-derzhreiestru-pam-iatok/>.¹

Див. № 160, 279.

Культурна спадщина: втрати через війну

274. В Україні через російську агресію постраждали 1553 пам'ятки культурної спадщини [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 29 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4030894-v-ukraini-cerez-rosijsku-agresiu-postrazdali-1553-pamatki-kulturnoi-spadsini.html>.

275. Ібрагімова, Аліє. Руйнування під виглядом реставрації: що відбувається з пам'ятками Криму в окупації [Електронний ресурс] / Аліє Ібрагімова, Евеліна Кравченко; [розмовляла] Ксенія Вапельник // Суспільне. Крим : [сайт]. – 2025. – 12 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 13.08.2025.

<https://suspilne.media/crimea/1088294-rujnuvanna-pid-vigladom-restavracii-so-vidbuvaetsa-z-pamatkami-krimu-v-okupacii/>.

Археологині, які досліджували Ханський палац у м. Бахчисараї та Херсонес Таврійський у м. Севастополі, що опинилися під загрозою знищення внаслідок російської окупації, про багаторічні руйнування та псевдореставраційні роботи, що нищать автентичність світової та національної спадщини, необхідність готувати фахівців, щоб після деокупації Криму розпочати відновлення пам'яток за міжнародними стандартами.

¹Див. також: Садибу Стрільбицького [(1819 р.) в Музейному провулку, 8] в Києві, де був штаб Народного руху України, включили до Державного реєстру [нерухомих] пам'яток [України] [Електронний ресурс] // Твоє місто : медіахаб : [портал]. 2025. 1 серп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 04.08.2025. <https://tvoemisto.tv/news/sadybu-strilbytskogo-v-kyievi-de-buv-shtab-narodnogo-ruhu-ukrainy-vklyuch-vly-do-derzhavnogo-reiestru-pamyatok-178328.html>.

276. Лобанок, Дар'я. [Під час нічної атаки] росіяни пошкодили синагогу XIX століття [«Нахлас Еліезер»] в Одесі [Електронний ресурс] / Дар'я Лобанок // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 4 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.08.2025.

<https://life.pravda.com.ua/culture/rosiya-poshkodila-istorichnu-sinagogu-v-odesi-309585/>.

Див. № 237, 240.

Реставраційні роботи

277. В Одесі [реставратори] відновили старовинні двері будинку Амбелікопуло [(1901 р.) у межах проєкту «Тисячі дверей Одеси»] [Електронний ресурс] / [проєкт «Тисячі дверей Одеси»] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 11 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4024346-v-odesi-vidnovili-starovinni-dveri-budinku-ambelikopulo.html>.

Див. № 51, 106.

Міжнародне співробітництво

278. МКСК [Міністерство культури та стратегічних комунікацій України] ініціює створення Коаліції з протидії незаконному вивезенню культурних цінностей [– міжсекторальної платформи, яка має об'єднати зусилля задля системного реагування на злочини у сфері культури] [Електронний ресурс] / [пресслужба М-ва культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 14 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4025718-mksk-iniciue-stvorennja-koalicii-z-protidii-nezakonnomu-vivezennu-kulturnih-cinnostej.html>.

Про робочу зустріч заступника міністра культури та стратегічних комунікацій України з питань європейської інтеграції А. Наджоса з міжнародними партнерами – представником Консультативної місії ЄС М. Нойнером, дослідницями Curia Lab (США) К. Гаррель і Ф. Куффе, а також представниками Служби безпеки України та Офісу Генерального прокурора, у Нац. музеї історії України (м. Київ).

279. На Житомирщині [у с. В'язівка] за [фінансової] підтримки ЮНЕСКО консервують зруйнований росіянами храм XIX століття [– церкву Різдва Пресвятої Богородиці] [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 29 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4030878-na-zitomirsini-za-pidtrimki-unesko-konservuut-zrujnovanij-rosianami-hram-xix-stolitta.html>.

280. Спадщина повертається додому: в Україну [з Канади] везуть посмертну маску та друкарську машинку Симона Петлюри [Електронний ресурс] / підгот. Вероніка Наріжна // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2025. – 21 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.08.2025.

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/spadshchina-povertajetsja-dodому-v-ukrajinu-vezut-posmertnu-masku-ta-drukarsku-mashinku-simona-petljuri.html>.

Про інформацію, оприлюднену заступником міністра культури та стратегічних комунікацій України з питань європейської інтеграції А. Наджосом під час круглого столу в Укрінформі (м. Київ), присвяченого 105-й річниці Варшавської битви.

Див. № 33.

Переміщення культурних цінностей

281. [Київські] Митники передали до Львівського [історичного] музею вилучені археологічні знахідки XI–XIII століть [Електронний ресурс] / [Львів. облрада] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 12 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4024793-mitniki-peredali-do-lvivskogo-muzeu-viluceni-arheologicni-znahidki-hihiii-stolit.html>.

282. У МКСК [Міністерстві культури та стратегічних комунікацій України] нагадали про нові правила ввезення культурних цінностей до Євросоюзу [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 27 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.08.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4030154-u-mksk-nagadali-pro-novi-pravila-vvezenna-kulturnih-cinnostej-do-evrosouzu.html>.

Про нові правила ввезення на митну територію ЄС культурних цінностей, які діють з 28 черв. 2025 р. та запроваджені з метою захисту культурної спадщини людства та протидії незаконній торгівлі артефактами відповідно до Регламенту Європейського парламенту і Ради (ЄС) 2019/880 «Про переміщення та ввезення культурних цінностей».

Див. № 33, 239, 280.

ПОКАЖЧИК ПЕРСОНАЛІЙ

Айвазовський І. 246
Андрійчук Н. 83
Бешлей М. 121
Добрянський К. 151
Зова Е. 93
Качкан В. 84
Котляревська С. 236

Криворучко О. 163
Лесів В. 149
Малинка О. 152
Омеляненко В. 235
Покальчук Ю. 108
Сапеляк О. 153–155
Франко І. 85

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

акад.	академічний (у назвах закладів)
АРК	Автономна Республіка Крим
БК	будинок культури
ВУТ «Просвіта» – ім. Т. Шевченка	Всеукраїнське товариство «Просвіта» ім. Т. Шевченка
ГО	громадська організація
з.д.м.	заслужений діяч мистецтв (при прізвищах)
з.м.н.тв.	заслужений майстер народної творчості (при прізвищах)
з.п.к.	заслужений працівник культури (при прізвищах)
держ.	державний (у назвах закладів)
ДМШ	дитяча музична школа
ДХШ	дитяча художня школа
з.а.	заслужений артист (при прізвищах)
з.х.	заслужений художник (при прізвищах)
КМДА	Київська міська державна адміністрація
КНУКіМ	Київський національний університет культури і мистецтв
КНУТКіТ ім. І. Карпенка-Карого	Київський національний університет театру, кіно і телебачення ім. І. Карпенка-Карого
МКСКУ	Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
муз.	музичний (у назвах закладів)
н.а.	народний артист (при прізвищах)
НАМУ	Національна академія мистецтв України
НАОМА	Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури
НаУКМА	Національний університет «Києво-Могилянська академія»
НБУВ	Національна бібліотека України ім. В. Вернадського
НМАУ	
ім. П. Чайковського	Національна музична академія України ім. П. Чайковського
НБУ	Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
ім. Ярослава Мудрого	
НСКУ	Національна спілка композиторів України
НСКмУ	Національна спілка кінематографістів України
НСКрУ	Національна спілка краєзнавців України
НСПУ	Національна спілка письменників України
НСФхУ	Національна спілка фотохудожників України
НСХУ	Національна спілка художників України
н.х.	народний художник (при прізвищах)
нац.	національний (у назвах)
обл.	область, обласний (у назвах)
ОДА	обласна державна адміністрація
ОТГ	об'єднана територіальна громада
ОУНБ	обласна універсальна наукова бібліотека
рос.	російський (у назвах)
укр.	український (у назвах)
худож.	художній (у назвах)

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ	3
Реформування української культурної сфери, стратегія розвитку культури та проект RES-POL	4
Історія культури	5
Культура і суспільство.....	5
Культура і держава. Культура і влада.....	6
Презентація проекту Програми дій Уряду	6
Освітня програма Школа для громад «Культура у відновленні» платформи CuRe: Culture for Recovery	7
Інформаційна політика	8
Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України.....	8
Культурно-мистецькі заходи до пам'ятних дат, днів пам'яті, державних і релігійних свят.....	9
День Незалежності України. День Державного Прапора України.....	10
Фестивалі, конкурси.....	12
Креативні індустрії.....	12
Культура і новітні технології	13
Краєзнавство	13
Благодійництво, меценатство, спонсорство, волонтерство	13
Соціальні культурно-мистецькі проекти та ініціативи	14
Робота з дітьми та молоддю.....	15
Культура та мистецтво для людей з інвалідністю, творчість людей з інвалідністю	15
НАЦІОНАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ. МОВНІ ПИТАННЯ. ВІДНОВЛЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ.....	16
Мовна політика держави	17
Відновлення та збереження національної пам'яті.....	18
Декомунізація, подолання наслідків колонізації, русифікації та тоталітаризму	19
Літературні та мистецькі заходи.....	19
Персоналії діячів української культури.....	20
Культура етносів України. Діяльність національно-культурних товариств (об'єднань)	21
Українці за кордоном. Культура українського закордоння.....	22
ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ	23
Регіональна культурна політика, культурно-мистецьке життя громад.....	25
Фінанси, матеріально-технічний стан та забезпечення закладів галузі	26
Український культурний фонд	26
Правові питання галузі	26
Нормативно-правове забезпечення галузі.....	27
Освіта. Кадри	27

Навчальні заклади культури (спеціалізовані школи, коледжі, вищі заклади освіти).....	28
Початкова мистецька освіта.....	28
Кадри	28
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	28
Євроінтеграція України	32
Український інститут	33
Міжнародні фестивалі, конкурси, свята, дні культури, конференції, конгреси, міждисциплінарні проєкти	33
Міжнародний літературний фестиваль «Фронтера» (м. Луцьк)	34
Підтримка України у світі	34
КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ РОБОТА. ДОЗВІЛЛЯ.....	35
Методи і форми культурно-дозвіллевої роботи.....	35
Дозвілля.....	35
НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ. АМАТОРСТВО	35
Фольклор	35
Народні свята та обряди	35
Персоналії фольклористів, етнографів, етнологів	36
Творчі звіти, конкурси, фестивалі, свята мистецтв	36
Міжнародне співробітництво.....	37
Міжнародні фестивалі	37
Види і жанри аматорства	37
Образотворче аматорство та народні художні промисли	37
БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА. БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО. ЧИТАННЯ.....	38
Міжнародне співробітництво в галузі бібліотечної справи.....	38
Робота бібліотек інших країн.....	40
Мережа та типи бібліотек.....	41
Основні напрями діяльності бібліотек.....	43
Організація обслуговування користувачів	43
Бібліотечні фонди (формування, дослідження, збереження)	43
Науково-інформаційна діяльність бібліотек	44
Читання.....	44
ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО. КНИГОЗНАВСТВО. ВИДАВНИЧА СПРАВА	44
Український інститут книги.....	46
Фестивалі, форуми видавців, книжкові виставки-ярмарки	47
Книжковий фестиваль BestsellerFest (м. Львів)	47
Міжнародне співробітництво.....	48
МУЗЕЙНА СПРАВА. МУЗЕЄЗНАВСТВО. ЗАПОВІДНИКИ.....	49
Цифровізація, електронні ресурси та новації в музеях, заповідниках і закладах музейного типу	50
Міжнародне співробітництво.....	51
Робота музеїв інших країн.....	52

Організація та управління в галузі музейної справи	53
Основні напрями діяльності музеїв, заповідників, закладів музейного типу..	54
Музейні фонди.....	54
Виставкова діяльність, експозиції.....	54
Літературні та мистецькі заходи в музеях.....	58
Колекціонування	58
КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА	59
Охорона та збереження культурної спадщини	60
Культурна спадщина: втрати через війну.....	61
Реставраційні роботи	62
Міжнародне співробітництво.....	62
Переміщення культурних цінностей.....	63
ПОКАЖЧИК ПЕРСОНАЛІЙ	63

Довідкове видання

КУЛЬТУРА
Поточний бібліографічний список
Випуск 8
Періодичність 12 випусків на рік
Виходить з 1989 року

Укладачі:
БІЛОКОНЬ Ольга Федорівна
БЛАГОДАРЄВА Тетяна Борисівна
ПАНИМАТЧЕНКО Олена Валентинівна
СОЛОМКА Валентина Анатоліївна
ШАХОВСЬКИЙ Юрій Анатолійович

Відповідальна за випуск ***В. М. Іващенко***

Київ 2025

Редактор ***І. Г. Піленко***

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 3,95.
Б/т. Зам. № 65.

Видавець Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого,
вул. Грушевського, 1, Київ-1, 01001.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 5330 від 11.04.2017